ޔައުމިއްޔާ

މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީގެ 20 ވަނަ ބައްދަލުވުން. (14.06.2010)

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްލެއްވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީގެ 20 ވަނަ ޖަލްސާ އަށް ވަޑައިގެން ތިއްބެވި މެންބަރުންނަށް މަރުޙަބާ ކިޔަން. މިއަދު އެޖެންޑާގައި އޮތީ އައިބަމަލީ މޯލްޑިވްސް ބްރޯޑްކާސްޓިންގ ކޯޕަރޭޝަންގެ ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑަށް ކުރިމަތިލެއްވި ބޭފުޅުންގެ ނަންތައް މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީން ހޮވުމަށް ސަބް ކޮމިޓީން ބައްލަވައި ދިރާސާކުރެއްވުމަށްފަހު ހުށަހަޅާފައި ވާ ރިޕޯޓު އެންޑޯސްކުރުމުގެ މަސައްކަތް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު މި ބޭފުޅުންނަށް މި ކަމާ ގުޅޭ އެއްޗެއް ދަންނަވަން ފުރުސަތުދެއްވާނަން. ޝުކުރިއްޔާ. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) ސަބް ކޮމިޓީން ނިންމާފައިވާ ރިޕޯޓް މިހާރު ހުރިހާ ބޭފުޅުން އަތުގައި ވެސް ހުރޭ އެއް ވާނެ. ދެން ސަބް ކޮމިޓީން މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި މިކަން ނިންމުމުގައި ބައްލަވާފައި ހުރި ކަންތައްތައް މި ރިޕޯޓުގައި ވާ ގޮތުން ތަޢުލީމީ ދާއިރާ، ކެރިއަރ ތަޖުރިބާ ދާއިރާ، ބްރޯޑްކާސްޓިންގެ ދާއިރާ، މެނޭޖްމަންޓުގެ ދާއިރާ، ޤާނޫނީ ޢިލްމުގެ ދާއިރާ، އަދި ވިޔަފާރި ދާއިރާ. މި ދާއިރާތަކަށް ބަލައިގެން 29 ބޭފުޅުން ކުރިމަތިލެއްވިއިރު އޮތީ ލިސްޓު މި ވަނީ 18 ބޭފުޅުންނަށް މިހާރު ޝޯޓްލިސްޓް ކުރައްވާފައި. އެހެންވީމާ، މި ކޮމިޓީގެ ރިޕޯޓު މައި ކޮމިޓީން އެޕްރޫވްކުރުމަށް ތިޔަ ބޭފުޅުންނަށް މިހާރު ފުރުސަތުދެއްވާނަން. ޝުކުރިއްޔާ.

ކުޅުދުއްފުށި އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ޝާހިދު ފާހަގަކޮށްލެއްވުން:

18 ބޭފުޅުންގެ ތެރެއިން އަޅުގަނޑު އިސްލާހެއް ހުށަހަޅަން ބޭނުންވޭ. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) މި ލިސްޓުގައި 7 ވަނައިގައި އިން ނަމުގެ ބަދަލުގައި ކުރީގައި 9 ގައި އިން ނަން. މިއުސޫލުން ބަދަލުކޮށް ދެ ނަމަކަށް. މިހާރު ލިސްޓުގައި އިން ބަދަލުކޮށް ޝޯޓްލިސްޓުގެ ބަދަލުގައި މިއުސޫލުން ބަދަލުކޮށް ދެ ނަމަކަށް. ދެން 9 ވަނައި ގައި އިންނަ އިބްރާހީމް ޤުތުބު މަނިކުގެ ބަދަލުގައި އައިމިނަތު ނަހީދާ. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) އަޅުގަނޑު ފަހުން ބުނި ނަން 9...

ވިލުފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު ރިޔާޟް ރަޝީދު ފާހަގަކޮށްލެއްވުން:

މި ރިޕޯޓު އިޝާރަތް ދިރާސާކޮށްފައިވަނީ އަދި އަޅުގަނޑު ހަމަ ވަގުތުކޮޅެއް ވެސް ބޭނުންވޭ އެބަ އިސްލާހެއް. ދެން އެހެންނަމަވެސް އަޅުގަނޑަކީ ސަބް ކޮމިޓީގައި މަސައްކަތްކުރި މީހަކަށް ވާތީވެ ދެންމެ ކުއްލިއަކަށް އިވުނު ބަދަލުތަކާ މިއަދު އައިސްފައި އޮތުމަކީ. ދެން މި އައި ބަދަލުތަކާ ގުޅިގެން އަޅުގަނޑުމެން އޮބްޖެކްޓް މިހާރު އަދި ވެސް އަދި ޖަވާބުދާރީވުމަށްޓަކައި އަދި އެހެން މެންބަރުން ވެސް އަޅުގަނޑުމެން އޮބްޖެކްޓް ޖަވާބުދާރީ ވާންޖެހޭ. އެކަމަކު އަޅުގަނޑުމެން މި ބޭފުޅުން ޝޯޓްލިސްޓްކޮށް އަޅުގަނޑުމެން 18 ގެ ތެރެއިން ގެނައީ. އެ ބޭފުޅުންނަށް

ވާދަވެރިން މިސާލަކަށް ކޮންމެ މީހަކާ އެއްކޮށް ވެސް ވާދަވެރިން ދެން ހުރި މީހާ މި ލިސްޓަށް ނެރެން މީހާ ހުރި
ތަފާތަކީ ކޮބައިކަން. އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ކުރަންޖެހޭ ކަންތައްތަކެއް. އެހެންވީމާ، އެ ކަންތައްތައް ވެސް، އެއަށް ވެސް
އެބަޖެހޭ ކޮމިޓް ތައްޔާރުވާން. އެއީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިޖެހޭ ސަބްސިޓިއުޓުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ވެސް އެ ކަންތައް
ވެދާނެ ގޮތް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބަ އެނގޭ. ދެން އެކަންވެސް ހަމަ އަޅުގަނޑުމެން ވެސް އަމިއްލައަށް ޤަބޫލުކުރަން.
އަޅުގަނޑުމެންނަށް އޮންމެ ރަނގަޅު ދޫނުކަން އެ ކަންތައް ކުރުވުނީ. އިތުރަށް އަޅުގަނޑުމެން އެކި ދިމަދިމާލަށް
އަޅުގަނޑުމެންނަށް އިތުރު ދިމަދިމާލަށް މިހެން ވިސްނާލި ނަމަ އާގޮތުރިން އެތައް ބައިވަރު ރަސްގަޅު ޒިޔާރަތުތަކެއް
ލިބިގެން އެކަން އިތުރަށް އެއަށްވުރެ އެހެން ބައެއްގެ ޙާޞިލުން އެއަށް ކުޅެވޭގޮތުގެނެކަން. އެކަކަށް ކަންތައްތަކެއް
ފާހަގަކުރެވިގެން ދިޔަ. ދެން މިހާރު އޮތް 18 މީހުންގެ ލިސްޓަކީ ވެސް އެއީ ވަރަށް ބޮޑަށް ހަމަ މަޝްވަރާކުރެވިގެން
ޚާއްޞަކޮށް އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނަން ހަމަ ރައްޔިތުންގެ ހަމަ އެމް.ޕީ.ގެ ހަމަ އިލިޔާސް ލަބީބުގެ ވަރަށް ގިނަ
ރިޢާޔަތްތަކެއް އާދައި ހިމެނިފައި އޮންނާނެ. ބޭނުންވި ގޮތަށް ވަރަށް ބޮޑަށް އެކަން. އެއީ މިދަންނަވާ އާދޭ
ޤަވާއިދުން ކަމުގައި ކުރި ވާހަކަ އެއް ނޫން އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަނީ. މި ދަންނަވާ އަޅުގަނޑުގެ ނަޒަރު އެއްވެސް
ހުރަހެޅުމެއް އޮވޭ. އަޅުގަނޑު އެ ކޮމިޓީގައި ހިމެނުނު ކަމުގައި ވިޔަސް. ވަކި މީހަކު ލާން، ވަކި މީހަކު ނުލަގަން.
އެހެންނަމަވެސް މި ދަންނަވާ އެ ގޮތަށް. ދެން މިއީ ޖާޒީ ރުޅިގައި ކުރަންޖެހޭ ކަމެއް ކަމަކަށް އަޅުގަނޑު ޤަބޫލެއް
ނުކުރަން. އެއީ މިގައި ވަންޖެހޭ ގޮތަކީ މި ހުރަހަށްވުރެ ރީތި މީހުންގެ ކޮލިފިކޭޝަނަށް ބެލުމަކަށްވުރެ މި
ބާރުވެން އަޅުގަނޑުމެން ސަލާމަތްކުރަންޖެހޭ މިއީ ވަރަށް މުހިއްމު ކަމެއް. އެހެންވީމާ، އެ ކޮމިޓީ ބަލައިލާއިރުގައި
މީގައި އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ވަރަށް ފުންކޮށް ވިސްނަންޖެހޭ ކަންތައްތަކެއް އެބަހުރި. އެހެންވީމާ، އެކަން ހަމަ
އަޅުގަނޑު ރިޔާސަތުގައިވަނީ އެއީ އަޅުގަނޑު ދެކެން ވެސް މިގޮ ޖަވާބުދާރީ ވާންޖެހޭ މިހާރުގެ ރައީސާއިއްތިހާދުން އަޅުގަނޑު
މި ދަންނަވާ. ސަބަބު ކޮމިޓީން މި ކަންތައްތައް ކުރި ކޮންމެ ގޮތަކާމެދު މީޑިއާއިން ސުވާލުކޮށްފިއްޔާ އެއަށް ސާފު ޖަވާބު
އަޅުގަނޑު ދޭނަން. އެ ދެވޭ މިންވަރަކަށް އެރުން އަޅުގަނޑުމެން ހުށަހަޅަން މި ކަންތައް ކޮށްދޭ ހުށަހަޅަން. އެކަކަށް
އިބްރާހިމް އުމަރު މަނިކު ނޫން ނަމަ އާމިނަތު ނަޖީބާ ނޫނީ އެހެން މީހަކު ނޫނިއްޔާ ހަވީރު ނޫނިއްޔާ މަޖިލީ
ދިރާސާކުރު ވަޒީރު މި ބާބާދުރުން މި ލިސްޓަށް ހާޒިރު އަންނަނީ. ދެން އެ ބާބާދުރުންނާ ވާދަވެރި ބާބާދުރުންގެ
އެކްސްޕީރިއަންސާއި އެ ބާބާދުރުންގެ ތަޢުލީމީ ފެންވަރާ، މިދެންނެވި މިހެން ގޮސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ
ހަމަތަކާއިގެ މަތިން އަޅުގަނޑުމެން ހުންނާނީ. ހަމަ ކަނޑައެޅިގެން ކުއްލިއަކަށް އަހަރެން އެކަން އެ ގޮތަށް
ކޮންތާ އެއް ނޫން އޮންނާނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ މި ކަމާ ދޭތެރޭގައި ފުރިހަމަކަން ފުންކޮށް
ވިސްނަން. ވިސްނާފައި ނޫން ގޮތަކަށް މިކަން ކޮށްފިއްޔާ މީގެ ނަތީޖާ އެއީ ރަނގަޅު ނުވެދާނެ. އެހެންވީމާ، އެ ވާހަކަ
ހަމަ ޙަޤީޤަތަކީ، އަޅުގަނޑުމެން އެނގޭ އަޅުގަނޑުގެ ބޭނުންވާ ކޮމިޓީ މިއަދު އެއްވެސް ކަމެއް
ނުހިމެނޭކަން. މިއީ އޮންނަ މިހާރު. އެހެންނަމަވެސް އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރާ ކޮމިޓީގައި އިންސާފުން ކަންތައް

ކުރަންޖެހޭނީ. އެއީ އަޅުގަނޑުމެން އިންސާފުވެރި ނުވެ އަޅުގަނޑުމެން ކޮންފަދައި ތިބި ހުވަދާ ފެނޭ ހިލާފު ވާ ގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެން ކަމެއް ކޮށްފި ކަމަށް ފެއްޖެއްޔާ މިއީ ކަންބޮޑުވާންޖެހޭ ކަމެއް މިއީ. އެހެންވީމާ، މި ކަންބޮޑުވުން އަޅުގަނޑު ފާޅުކުރަންޖެހޭ ތަނެއްގައި އަޅުގަނޑު ފާޅު ފެނޭ ކުރާނަން. އެކަމަކު އަޅުގަނޑު ބޭނުން ވަރަށް އިންސާފުވެރިކޮށް މިކަން ކުރިއަށް ގެންދަން. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ރިޔާސަތު. އަޅުގަނޑު އަދުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ މައުޟޫއަށް ދަންނަވާލާނަން. 7 ގައި ރައްބާސް ސަރީފު އަހަރެން އެ އިރު ޖީގެ ބޭފުޅުންގެ ދޮރުމާ އިން. ދެން އެ ދޮރުމާ އިން ކުރިމަތިލައްވާފައި އޮތީ ރައްބާސް ސަރީފާއި އަދި 2 ވަނަ ބޭފުޅަކަށް އަލްފާޟިލް މުޙައްމަދު ނަޒީމް އަލީ. ދެން މި 2 ބޭފުޅުންގެ ތެރޭގައި ފެންވަރަށް ބަލާއިރު ރައްބާސް ސަރީފުގެ ބޮޑުވަރު އޮތް ލެވެލް އެއް އެބަ އޮތް. ދެން ނަޒީމް އަލީގެ މި އަންނަނީ އެޖެންޑާ ސެޓްކުރެއްވި ހާސިލު ކަމުގެ. އެހެންވެ އެ ގޮތުން އެއީ ސާބިތުކޮށްދޭ ފަދައި. ދެން އަދިއްސޮ ނަޒީމް ރޮއްވޯބަރު 9 އަހަރު ތި ހުރަސްޖެހިފައި ނަރުހުގެ ފިކުރުގައި ... އެކަމުގައި އޭނާ މައްސަލަ އެއް. ދެން އެކަން އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ އިތުރު ބޭފުޅުން ކުރިއަށް ސާފުކުރެވޭނެ ކަންތައްތައް އެ ތަފްސީލް. ޝުކުރިއްޔާ.

މާފަންނު ހުޅަނގު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ އަބްދުއްރަޙީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ މުޙްތަރަމް. އަޅުގަނޑުމެން ސަފު ކޮމިޓީގެ ރިޕޯޓް ބަލައިލިއިރު އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބަ ފެނޭ ވަރަށް ފުރިހަމަކޮށް މިކަން ކުރަން ފެށުން މަސައްކަތްތަކާއި ކޮށްފައި، އަދި އެ މަސައްކަތްތަކުރުމުގައި ހަމަ ސިޔާސީ ވިސްނުމަކުން ވުރެ ބޭރަށް ނަޒާހަތްތެރި މީހާ މިނިވަންކުރުމުގެ ވިސްނުމާއި އިޖްތިމާޢީ މެންބަރުން ގެންގުޅުއްވި ގޮތް ވާ ކަމަށް އަޅުގަނޑަށް ހަމަ ވަރަށް ބޭރަށް ފާހަގަކުރެވޭ. މިހެން ދަންނަވާލަން މި ޖެހުނީ ސިޔާސީ ފިކުރުޖެހިލުންތަކުން ނުވަތަ ސިޔާސީ ކުރި އެއް ޖެހިފައި ވާ ބޭފުޅުންތަކެއް ވެސް މިޖެހޭތަނުގައި ނިހަމެހި އެކަންކުރުވާން އިންތިޚާބު ހަމަޖައްސާފައި ވާތީވެ. އެ ގޮތުން ހަމަ އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވޭ އެ ފާރަވަތުގައި ބައިސްކުރާ ގޮތެއް މަލީގެ މި ފާސްކުރެއްވި 6/2010 ގާނޫނު ބެލެހެއްޓުމުގެ ކޯރޕަރޭޝަން ގާނޫނުގެ ފާސްކުރުމުގައި ފާސްކުރެވިފައި ވާ މާއްދާތަކުގެ އަލިގައި މިސާލަކަށް އެ ދާއިރާތަކަށް ވަކިވަކި ބޭފުޅުން ސަލާމަތްކުރުމުގައި އެ ބައްލަވާފައި ހުރި މިންގަނޑުތައް މިސާލަކަށް ދަންނަވާނަމަ 4.1012 ގައި މި ވާ ގޮތުން ވެސް މި އޮތް 2 ބޭފުޅަކު ކަމަކަށް ކުރިމަތިލައްވައިގެން ތަޢުލީމީ ގޮތުން ފެންވަރު އެންމެ ރަނގަޅު ބޭފުޅާ ނަން މި އޮތީ ގެނެސްފައި. މިސާލަކަށް އަލްފާޟިލް މުޙައްމަދު ނަޒީމް. އެއީ އެއް ބޭފުޅަކަށް އެ ޖާގަ ދެވޭނެތީވެ. 2 ބޭފުޅަކަށް އެ ޖާގަ އެއް ނުދެވޭނެ. ދެން ހަމަ އެ ގޮތަށް ބޯޑުގެ ކާސްޓިން ދާއިރާގައި ވެސް ތަޢުލީމީ ފެންވަރަށް ބަލައިގެން ގެންނެވީ އެއީ 2 ނަމެއް.

ހަމަ އެ ގޮތަށް ބްރޯޑްކާސްޓިންގ ދާއިރާގެ ތަޢުލީމާ އަދި ބަލައިގެން އެބަ އިން 3 ނަމްބަރު ގެންގުޅެއެވެ. އެ ތަޢުލީމާގެ ގޮތުން ގާތްގަނޑަކަށް އެއް ވަރެއްގައި ތިބިބެހެއް ފެއްޓި ކަމުގައި ވަނީ. އެ ނޫން ގޮތަކަށް އަމަލުވެ ފެށު ނުކުރެވޭނެ. ދެން އަދުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ ކަރަންޓުގެ ބްރޯޑްކާސްޓިންގ ދާއިރާގެ ތަޢުލީމާ ހާއި ހާގެ ތަޢުލީމާ ހުރި ތަފްޞީލު ފެށި ވަރަށް ރަނގަޅަށް ބަލައިލަން. މިހާރު ލިބޭ ތަޢުލީމުގެ ސަބަބުންނެއް މީގެ ކުރީން ތަޢުލީމު ލިބިފައި ވާ ތަޢުލީމުގެ ގޮތުން ނުދާނެ. އެ ބޭފުޅުންގެ ތަޢުލީމާ އެ ކަމުގައި ހުރި ކަމަށް ވަނީ ހަމަ. އަދުގަނޑުމެންނަށް ފެނޭ ތަޢުލީމާގެ ގޮތުން އެއް ބޭފުޅަކު އަސްއަލަބޭފުޅަކަށް ފުރި ކުރިއަރައިގެން މި ދަނޑި ބައްޕަ މިހުން މިސާލަކަށް ކުރެވުނުއްގެ ހިއްސާ މި ނޫނިއްޔާ ކުރެވުނުއްގެ ޝައުބާނާއްޖެހިއްގެ ގޮތުގައި ހަރަދެއްގެން ބައްޕަ މިހުން ކަންތައްތައް ކުރުވައިވާ މިހެއް. މިސާލަކަށް އިބްތިދާއީ ހަދިރުގެ ފަހަކަ މި ދުރުވެސް. މި ފާހަގަކުރަނީ ފެށި އެބަ އުޅޭ ވަރަށް ބަދިބަރުކަށް ސާފުކޮށް ބައްޕަކަށްކުރި. ހިއްސާ އެއް އުޅޭ މިހަކު ނޫނިއްޔާ މަސްވާ އެއް ދިޔަ މިހަކު ކުރަމުންދާ ކަމެއް. މިއީ މިޔާ ހަރިޖުކުރުން ކަމަކަށް އަދުގަނޑަކަށް ފަހުމްކުރެވޭ. ފުރައިފުރާ އިންސްޓިޓިއުޝަން ނުވަތަ ފުރައިފުރާ ކުރެވޭނެ ހިއްސާއެއްގެ ފުރިހަމަ ސަރުވިސް ތުރާ ކަމަކަށް ވަރަށް ކުރި ކުރިއަރުވާ ތާރީޚީ ފަދަ ބޭނުންތެރި މުސްތަޤްބަލެއް ބައްކަރައްދިޔައިން. އަހަރެން ގޮތުގައި ފެށި ބައްޕަ ތިޔެ ފާހަގަކުރޭ. އަދިމަދު، އަދުގަނޑަކަށް ހަމަ އެއްގޮތަކަށް ފެށި ތަފާތުއް ނުކުރެވޭ އަދުގަނޑުމެންނަށް ލިބިފައިހުރި މިއުޅޭ ތަޢުލީމާ ކަމަށްވާ ބާރުވެއް އިބްތިދާއީ ހަދިރުގެ ނަން މިގައި އޮންނަނީ ކަމަށް. ކަމަށް ތަޢުލީމާ ދިނަ އެއް ކަމަށް އަދިއްވަ ހިއްސާއެއް ވާ މިޒާޖުގެ ކަންތައްތަކެއް ހިންގަވާ ބޭފުޅުންގެ ގޮތުގައި މި އޮތީ. އަދި މިހާރު ފަޖިހަކަ ގޮތުން އެ ތަރަށް ފަރައިގެން މަސައްކަތްކުރެވޭ ނުކުރައިވާ ކަމުގައި ފާހަގަ ކުރެވޭ. އެ ތަރަށް ފާހަގަ އެއް ނުވީ ޝައިރު ހިއްސާގެ ފާހަގަ ނުކުރަނީ މިހާރު އެ ބޭފުޅުންގެ ނަމަކާ އެ އަދުގަނޑުމެން ސާފުކުރި ކުރިއަރުވާ ތާރީޚީ ބައްދަލު ކަމަކަށް ވަނީ ދިނުމެއްގެ ފަހުން ފަރުވާ ކުރަމުން. ތަޢުލީމާ އެއް އެ ވަރަށް ސާފުކޮށް އެކަން. އެބަށް އެ ގޮތަށް އެއް ކަމަށް ނުވުމެއް ކަމަކަށް ކުރަނީ ކަމަށް ގޮތަށް. ދެން ކުރެވުނު ފޮތްތަކުގައި ސަކަރަ ކަމަށްވާ އިނގޭތޯ އެކަމާ ގުޅޭގޮތުން ތިމާ ކަމަކަށް ވާނެ ކަމަށް ފާހަގަކުރަން. ތަޢުލީމުގެ ފަރާތުން ކަމަކަށް ފެށުމުގެ ވާހަކަ ވަނީ އެ ފަހަރު ބޭފުޅުންނަށް ދޭން ކަމަށް ވަނީ. އެ ދުވަހު ތަޢުލީމާ ކަމަކަށް ބަލާ ކުރެވޭ ތަރި. ހަމަ އެ ގޮތަކަށް ދެން ހަމަޖެހޭ ކަމެއް ހުރި ސަކަރާއެއް ސަކަރަ 4 ބާރުދުވަސް ފަހުން އެ ސިޔާސީ ގޮތުން ސިޔާސީ 4 ފަހުން ހަމަ ގޮތެއް އެ ނިންމަން. ނިންމާއިރުގައި ފެށި ހަމަ ވަރަށް ބަރާބަރު ވާހަކަ ދައްކާފައިވާ ހަމަ ވަރަށް ބަރާބަރު އިންސާފުވެރި ދުވަސް މިހި ނިންމާފައި މި އޮތީ. ކަންތައްތައް ހަމަ ވަގުތު ހިސާބު ބަލާފައި، ވަގު ހިސާބު ތުހުމަތު ނިޔާކުރަން އެއް ނޫން. އަދުގަނޑަކަށް ފެނޭ މިއަހަރު އަދުގަނޑަކަށް ތިބޭކަމާ ތަޢުލީމު ބޭފުޅުންނަށް ނުލިބޭ ނަޒަރުގައި މިފަދަކަމެއް ހަމަ ކުރިއަށް ދިޔައީ އެ ބޭފުޅުންނަށް ހަމަ ކަމެއް އެއް ނޫން. އެ ކުރިން ދުނިޔެ އެއް ކަމެއް އެއް ނޫން. އެ ކުރީގެ ސިޔާސީ ވިސްނުމެއް ފުރުޞަތު ފަހަރެއްގައި ހަމަ

ނޫނިވި ވެސް ހުށަހަޅާށެ. އެކަމަކު މިހާރު އައިސްފައި ނަޖީބު ލޯން ވެގެން މި ވިސްނަނީ މިސާލަކަށް އިބްރާހީމް އުމަރު
މަނިކުގެ ބަދަލުގައި ކަމަށް ވަނީ އިބްރާހީމް އުމަރު މަނިކުގެ އެކަށައިދެނުމުން އަދުގަނޑުމުންނަށް މިގޮތް އެބަ
ފެނިނަށް އެބަ އޮތް. އައިސްފައި ނަޖީބުގެ އެކަށައިދެނުމުން މި ހިސާބުގެ ދާއިރާގައި އަދުގަނޑުމުންނަށް ފެނިގެނަށް
ވެސް ނެތް. އަދި ބުނަނީކަމުގައި އެ އޮތީ މި ކަމުން ބޭރުވެފައި. އަށާރާ ނުވިލާކަން އައިސްފައި ނަޖީބު މ. ނުދުންގެ
ކަންތައްތައް ގޮތުގައި މި ހުރިހާ ކަމަކަށް ވެސް މަޖިލިހުން އެއް ފަހަރުގައި ހަމަ ނަން ބޭރުކޮށްފައި ވާ ބޭފުޅެއް.
އެހެންކަމަކަށް ކުރިމަތިލައިގެން މަޖިލިހުން ނަން ބޭރުކޮށްފައި ވާ ބޭފުޅެއް. އެހެންވީމާ، މިގޮތަށް އަބަދު އެކި
މަޖިލިހުން އަނެއް ކޮންމެ ކަމަކަށް މަގުމަށް ކުރިމަތިލައިގެން ދެން ބޭރު ވިޔަ އެ ބޭފުޅާ ގެންގޮސް އެހެން މަގުމަކަށް
ކުރިމަތިލައިގެން އެ ގޮތަށް ކަންކުރަން ފެށިއްޖާ އަދުގަނޑުގަނޑު ހިފަނި އަދުގަނޑުމުން މި ކުރަނީ ހަނގުރާމަ
ޖެހޭޖެހު މަސައްކަތެއް ނުނެ ހެން. އަދުގަނޑުމުން ޖިހާދުކުރާކަށް އެކު މިކަންކުރަން ފެށީ ކަމަށް ވަނީ
އަދުގަނޑުމުން ޖެހިނީ ހަމަ އެ ބޭފުޅުންނަށް އެ ހައްޔު މަގުމު ދެން. މިސާލަކަށް އިބްރާހީމް އުމަރު މަނިކުގެ
އެކަށައިދެނުމާ އެއްވަރުގެ އެކަށައިދެނުމެއް މި ތާނގައި ދެން މިއަދު ބޭރުކޮށްލާއިރު ދާއިރާގައި
އެކަށައިދެނުމު އެންނާނި ކަމަށް ބޭރުވި އެއްމެ ގޮތުގައި ބޭފުޅާ ބޭރުކަށް ވެސް މި ހުރަސް އިބްރާހީމް ހަމަހެ. އެއީ
ބޭފުޅަކު ނެތް. މި ވާހަގެ އެކަށައިދެނުމު ހުރި 2 ބޭފުޅުން. ދެން އެ 2 ބޭފުޅުން ވާހަކަދައްކައިގެން މިސާލަކަށް
އެ ތަނުން އަދުގަނޑުމުން 2 ބޭފުޅުންނެއް ކަމެއް 3 ބޭފުޅުންނެއް ކަމެއް ނޫނީއްޔާ 1 ބޭފުޅަކު ކަމެއް އެ ގޮތަކަށް
ވަކި ފަހަރަކު ހުރިވީ އެއް ނެތް. ގައިމުވެސް ކުރިއްޖެކަށް ބޭފުޅުގެ އަދުގަނޑުމުން ރަޖިސްޓަރީކުރެވޭ ގޮތެއްކަމެއް
ނިންމާނީ 9 ކަނޑައަޅައިދެ. އެހެންވީމާ، އެ ނަން ފޮނުވިކަން ނުދާނެވި އެއްވެސް ސަބަބެއް ނެތް އެއީ. އެއަށް ވުރެ
ނިސްބަތުންވާ ނޫނީއްޔާ ބައްލަވާ ގޮތުން ބައްލަވާ ކަމަށްވާ ވާހަކަދައްކަވާ ބޭފުޅާ ނަގާ އިބްރާހީމް
އުމަރު މަނިކުގެ ނަމުގެ މައްސަލަ ރިޔާސަތުގެ ހަމަޖެހިގެން ވެސް އިންސާފެއް ނެތް. ފަހަރުގައި މިއަދު
ކުރިމަތީގައި ބޭރު ބަލަންގެން ބޭރުކޮށްލާފައި އެކަމަށް ކުރިމަތިލަން ބޭނުންވާ ވާހަކަ. އަދުގަނޑުމުންނަށް އެ ގޮތަކަށް
ފެންނަ ނުހެވަ. ބޭރުކުރިޔާ ފަހަރުގައި ވެސް ޝަރީޢަތް ފަހަރުތައް އިސްލާމީ ދީނުގެ ބޭނުމަށް
ނުނިގެންނަށް. ރައްޔިތުންނަށް ދިރާސާކުރެވިގެން ރައްޔިތުންގެ މުޤައްރަރު، ރައްޔިތުންނަށް ހަމަހަމަކަން ވެގެން އަދި
ރައްޔިތުންގެ ޖުމްހޫރީ 4 ވަނަ މާއްދާގައި ބުނާ ދީނާ އަދި ރައްޔިތުންނަށް ދޭންޖެހޭ އެއްމެފަހު ގޮތުގައި
ބުނެވޭން ކަމަ ކަމަށް ވަނީ އަދުގަނޑުމުން ހިފަނި އަދުގަނޑުމުން ދޭންޖެހޭނީ މިކަން ކުރެން ދިރާސާކުރި ގޮތް
އެއީ ގޮތަށް އަދުން އަނބުރާ ސަބަބު ކަމިހެ އަށް ގޮސް ނަމްބަރަކަށް ބަދަލުވެނަ ކަމަށް ވަނީ އެއްބަސްވުމެއް
ނޫނީ ވާހަކަދެކެވޭ ނަންބަރު ބަދަލުކުރެވޭ އެ އަންނަ 18 ބޭފުޅުންގެ ނަން ގެންނަން. އަދުގަނޑުމުން މި
ވާހަކަދައްކާއިރު ވެސް އަދުގަނޑުމުންނަށް އެބަ އިނގޭ 20 ވަނަ ދުވަހުގެ ކުރިން މިކަން އެބަ ހަމަވާކަން. 20 ވަނަ
ދުވަހުގެ ކުރިން މިކަން ހަމަވުމުގެ ކުރިން އަދުގަނޑުމުން އެބަޖެހޭ މިކަން ކުރަން. ވާނީ ގޮތަށް އަދުގަނޑުމުންނަށް

އުބަ ރާޖިމުކުރި. ކޮންމެހެން ގެރިކުރުމުގެ އެއްވެސް މާނަ އެއް ވެސް ނެތެވެ. މިކަން ވީމާވެސް އަވަހަކަށް ނިންމާލުމައި މިކަން އަޅުގަނޑުމެން އަތުދަށުކޮށްލީމަ ނިމުނީ. މަޖިލީހުގެ ފްލޯއަށް ދިޔައިމަ ވޯޓަށް އެ ބިލުގެންދިޔައީ ކުރީކޮޅު. ކުރުމުގެ ގާބިލުކަން ހުރި ބޭފުޅުންތަކެއް ވެއްޖެއްޔާ. އެކަން ހަމަ މިގޮތަށް އެޖެހުނީކޮށް ނަމެއް ނަގާ އެއްލައިލާފައި އެ◌ަށް މީހަކު ނަމެއް ލާފައި އަދި ނުވިޔަކަށް އެ ލޯ ނަމަކާ ގުޅު އެއްބަސްނުވުމި ނޫނިއްޔާ އެ ލޯ ނަމަކީ މިހާރު އަމިއްލަ އަށްވެސް ކިޔަންވެސް ނޫނީގޭ ނަމަކަށް ވީމަކާ އެއީ ޖެންޑަރުކަމާ އެކު މިކަން ކުރުވެނިޔޭ އެއް ނޫން. އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި ޖެންޑަރުކަމާ އެކު މިކަން ކުރިން ވަނީ ސަބް ކޮމިޓީން ކޮށްފައި. މީގެ ކުރިން އަޅުގަނޑުމެން ބައިވަރު މަސައްކަތް މި ގާނޫނާއި ކޮމިޓީގެ ސަބް ކޮމިޓީން ކޮށްފައި ވާނެ. އިއްޔެ ސަބް ކޮމިޓީތައް ނަގައިގެން. ދުވަހަކު ވެސް އަޅުގަނޑުމެންގެ ތެރޭގައި ބޭޒަތި ޒިޔާދަ ތަފާތުތަކެއްވެސް ނުހުރެ. ބައެއް ފުރަހަމަ މަދު ޒިޔާދަ ތަފާތުވުންތަކެއް ކުރެވިކަމަށް. އެކަމަކު މި ގޮތަށް އަދިވެސް ހަމަ ބަލި ކިޔާލައި އެޖެހުނުކޮށް ނަމާ މީހެއްގެ ނަން އެއްލައިލާފައި އަނެއް މީހާގެ ނަން ލާފައި އެ ގޮތަށް ކަންކުރިޔާ ދެން މި ކުރެވޭނީ ބަދަލުގެނެސް ނޫން މަސައްކަތެއް. އެހެންވީމާ، ކުރިޔަށް މަސައްކަތް ވެސް އަނެއްކާ 2 ވަނަ ފަހަރަށް ކުރަން ޖެހޭ ހިސާބަށް މި ދަނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުގެ ވާހަކައަކީ މިގޮތަށް ނަންނެގުމުގެ ފުރުޞަތެއް އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް މި ވަގުތު ދޫކޮށް ނުވޭ. ނަން ނަގަން ބޭނުން ވެއްޖެ ކަމަށް ވަންޏާ އަލުން އަނބުރާ ސަބް ކޮމިޓީ އަށް ގެންގޮސް ސަބް ކޮމިޓީގައި ދިރާސާކޮށް ސަބް ކޮމިޓީގައި ވާހަކަދައްކާ އެ ދިރާސާކުރެވޭ މަރުޙަލާތަކުން އަނބުރާ ފުރިހަމަ ކޮމިޓީ އަށް ގެނެސްގެން ނިންމިއްޔާ މާ ރަނގަޅުވާނެ. ހަމަ ހުރިހާ މިބިލަކީ އެގޮތަށް ކޮށް ނަން ނަގާ ކަމަށް ވަރަށް އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ ވަރަށް ހަރުދަނާ ޙަރަކާތް ކޮންސިޑަރގެ މި ކުރެވިދާނީ.

<u>މުލަކު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ޝާހިން އަބްދުލްޙަކީމް ވާހަކަދައްކަވަމުން:</u>

ރައީސް، ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑުމެން މި ކޮމިޓީން ސަބް ކޮމިޓީ އެއް ނަގާފައި ސަބް ކޮމިޓީއާ މި މަސައްކަތް ހަވާލުކުރި ވީމާ އިންސާފުވެރިކަމާ އެކީ ބިލްގެ ސަބްކޮމިޓީން ފާސްކުރެވި އެ ބިލު ޝަރުޢީ މަސައްކަތް ބަލައިގެން އެކަމާ ކުރިއަށް ވާ މިހެން މި ސަބް ކޮމިޓީ އަށް އަޅުގަނޑުމެން ކޮމިޓީގެ ކޮމިޓީ އަށް ރިޕޯޓުކުރައްވަން. އެ މަސައްކަތް ކުރައްވަން. ދެން އަޅުގަނޑަށް ފާހަގަކުރެވޭ ކޮމިޓީން ކުރައްވާފައި އޮތް މަސައްކަތާ ހަމައެކަނި މަސައްކަތްތަކާއި ކުރަން ނޫން ކުރަން ކޮމިޓީގެ ބައެއް މެންބަރުންނަށް ފުރުޞަތުކުރީ ކުރަން ވަނީ ޢުލަމާއަކަށް ވާނެ، އެ ސަބަބު ބާރުއަޅުއްވާފައި ދެން ނަންތަކާ ބަދަލުވާނެ ކުރަން ވަނީ ބަދަލުގެނައުމަށް ދަނޑި، އަދި ސަބް ކޮމިޓީ އަށް އަނބުރާ ފޮނުއްވުން. ސަބް ކޮމިޓީ އަށް ގެނެސް ރިވިއުކޮށްފައި އަޅުގަނޑުމެން މެދު ކޮމިޓީ އަށް އުބަ ހިސާބަށް ސަބް ކޮމިޓީން މިހާރު އަވަސް މިއަދު ނަންބަރު ރިވިއުކުރައްވާއިރު އެއީ ފޮނުއްވާ ބަލި ޝަރުޢީބަލަށް ދުރަކާ ބަދަލެވޭ. އަޅުގަނޑުމެން މުޅި ކޮމިޓީގައި ތިބެގެން ކުރުވާން ކަމެއް ކަމަކަށް އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު ނުކުރަން ފާހަގަކުރަނީ އެ ބިލު ހުރިހާ

އަބްދުﷲ ވެސް އަޅުގަނޑު އެހެންވީމާ، ބެލުން. ނަންނަން ވަކިވަކި އަންނަ މިހެން ދެން ޝަރުތުތަކަކީ. އަބްދުއްރަޙީމް ހުށަހެޅުއްވި ގޮތަށް ދެން އާ ނަންބަރުތައް އަންނަ ކަމަށް ވަނީ އެ ރިޕޯޓުސަބްކޮމިޓީގައި އަދިން ސަބް ކޮމިޓީގައި ބަލާފައި ވީއްޖެނަމަ އެ ނަންބަރު ފުރަތަމަ 18ގެ ޢުމުރުގައި ނުހިމެނުނީ. އާގެ ރިޕޯޓްސްބާ އެއީ ސަބް ކޮމިޓީން އަޅުން މި ކޮމިޓީ އަށް މަސައްކަތްކޮށް ގެންނަވާން ކަމަށް އަޅުގަނޑަށް ފެންނަނީ. ދެން އާދޭން ކޮންސެންސަސްގެ އަޅުގަނޑުމެންނަށް މުޅި ކޮމިޓީގައި ކުރާ މަސައްކަތަށް ކުރަމުން. ދެން ސަބް ކޮމިޓީ އެކުލަވާލެވުނު ވަނީ ސިޔާސީ ތަފާތު ފިކުރުގެ ބޭފުޅުން ހިމެނޭ ގޮތަށް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ މިހާރު މި އަންނަ ނަންނަމުގެ މަސައްކަތްކުރެއްވި ވެސް އޮންނަންވާނީ ސަބް ކޮމިޓީ ފެށުމުގައި އެ ގޮތަށް ކުރިއަށްދެވޭ ކޮންސެންސަސްގެ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑަށް ތާއީދުކުރެވެނީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ނޫން މިހާ ދިވެހިން ވަކިވަކި ނަންނަން ބަލާން. ސަބް ކޮމިޓީން މި ހުށަހެޅުއްވާފައި އޮތް ލިސްޓްގައި މައްސަލަތަކީ ނަންނަން އަދި ކަމަށް ވަރަށް އެ ރިޕޯޓްސް ފާހަގަކުރެއްވި ދެން އޭގެ ބަދަލުގައި މި އަންނަ ނަންނަން ޝަރުތު ފުރިހަމަކޮށް ބެލުމަށްޓަކައި ހަމަ ސަބް ކޮމިޓީ އަށް ފޮނުވާނަމަ ކަމަށް އަޅުގަނޑަށް ފެންނަނީ.

ނޮޅިވަރަމް ދާއިރާގެ މެމްބަރު މުޙައްމަދު ނަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޅުގަނޑު ޝުކުރިއްޔާ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ގައިޑްލައިނެއް އެބަ އޮތް. އެހެންވީމާ، އެ ގައިޑްލައިނާ އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތަކީ ނިންމަންޖެހޭ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރަނީ. މިއީ އަސްލުގައިވެސް ގޮތް ފާސް ގޮތަކަށް ކަންތައްތަކުން އެއީ ރަނގަޅު ގޮތް ނޫން. އެހެންނަމަވެސް ޕްރޮސީޖަރުތަކުގެ އެބަ އޮތް. އަޅުގަނޑު ވިސްނާނީ ޤާނޫނުން. އެކަމަކު އަޅުގަނޑަށް ހަމަ ވަރަށް ކުޑަކޮށް ރަނގަޅު ނަމޫނާގެ ގޮތުގައި އިޢުތިރާފު އުފަލު މަނިކުގެ ނަންބަރު ފާހަގަކުރެވޭ. ދެން އަޅުގަނޑު ފުރުސަތެއް ތަފާތުގައި އެހާގެ ނަންބުރަން ޤާނޫނު ވެސް ކުރަން. އެހެންނަމަވެސް ސިޔާސީ ޕާޓީތަކެއް އަޅުގަނޑު ވަރަށް ޤާނޫނު ތަފާތު އިން، ޤާނޫނުގެ ނިންމުމަށް، ޤާނޫނުގެ ފުރުސަތުގައި. ދެން ހަމަ އެކަމަކު އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުންވާ އަނެއް ނުކުތާ އަކީ އިއްތިޙާދު ޝަރީޢަތުގެ ނަންފުޅަށް ބަޔަކު ކޮށްދީފައި މުޅިއެއްޗެއް ތަފާތުވާނެ ކަމަށް ޖެހޭނީ. ފުއްޓާ ދާއިރާ ރިހާ ބަދަލުވީ ހަމަ ސިފަކުރާ ގޮތަކީ ދާ ބަރުވެރިކަން ނޫން ޝުއޫރު ބަރުވެރި ހަމަޖެހެން ނޮމިނޭޓް ކުރާ އަޅުގަނޑުމެން ކަންޖެހުނު މާ ދާ ޕްރޮސީޖަރގެ ފުރުޞަތު. އެހެންވީމާ، ޕްރޮސީޖަރއާގައި ނޮމިނޭ، އެހެން ޕްރޮސީޖަރ އަދުން މިހާރު އަދި ދާން އަދި ޝުއޫރު ވަކިފުދޭ ނޫނީ ޖަވާބުދާރީ ވާނުވާ ސިޔާސީ ހަމަ ކަމަކަށް ބެލުމަށް ކަމަކަށް އަޅުގަނޑު ޤަބޫލު ނުކުރަން. އެހެންވީމާ، އެއީ ނޮމިނޭ ޕްރޮސީޖަރއާ އެއް. އެހެންވީމާ، އެކަން ވެސް އަޅުގަނޑު ހަމަ ސާފުކޮށްލަން ބޭނުން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ނަޝީދު. މި ވިދާޅުވި ދާއިރާތަކުގެ ތެރެއިން މި ޤާނޫނުގައި އޮންނަނީ ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑު އެކުލަވާލުމުގައި މުޖުތަމަޢުގެ ވީހާވެސް ގިނަ ދާއިރާތަކެއް ތަމްސީލުވާ ގޮތަށް އިސްކަންދެއްވާން އެވެ. އެގޮތުން އަންނަނިވި ދާއިރާތަކުން ވީ ވަރަކުން މީހުން ހޮވުމަށް ރިޢާޔަތްކުރަން ވާނެ އެވެ. އޭގެ މާނައަކީ އިބް އިޖް ނޮބް ތިރިޕްޖޭ. 3 ދާއިރާ މި އޮތީ ޤާނޫނުގައި ސްޕެސިފައިކުރައްވާފައި. އޭގެތެރޭގައި މި އޮންނަނީ އިސްލާމީ ތައުލީމުން މަތީ ފެންވަރުގެ ތައުލީމު ހާސިލުކުރައްވާފައި ވާ ބޭފުޅުން. ދެން މި އޮންނަނީ ތައުލީމީ ދާއިރާ. ދެން ކުޑަކުދިންގެ ދާއިރާ. އެހެންވީމާ، އެއަކީ ވިޔަފާރި ނޫން. ދެން ކުޑަކުދިން މަސައްކަތް ކުރައްވާ ދާއިރާ މި އޮންނަނީ ވިޔަފާރި ދާއިރާ މި ފަދަ ދާއިރާތަކުން ފުރިހަމަ ދިރާސާ ކުރެވިފައި. އެހެންވީމާ، އެއީ ގެންގުޅުއްވާފައި އޮތް ހަމައަކީ. ރައީސް ނަޝީދު. އަދިވެސް އެއްފަހަރު ރައީސް ނަޝީދު.

ކުޅުދުއްފުށި އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުލްޣަފޫރު މޫސާ ވާހަކަދެއްކެވުން:

ދެންމެ ވިދާޅުވެއްޖެ އަރިހުގައި ނަޖީބު ސްޕެސިފައިކުރައްވާފައި އޮތީ. އެހެންވީމާ، އާދަމުގެ ބޭނުމަކީ އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަން ބޭނުން ސިޔާސީ. ދެން ކުޑަކުދިން ނިސްބަތްވާ އެންމެ ނިސްބަތްކުރަން ފަސް މުދަ މި ކޮމިޓީގައި ބަދަލުގެނައުން. އެހެންވީމާ، މި ކަމަށް އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަން. އެހެންވީމާ، ކޮންމެވެސް ބޭފުޅަކު މިހާރު ތާއީދުކޮށްދެއްވުން އެދެން.

ވައިކަރަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ރިޔާޟް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވޭ އަޅުގަނޑުމެން އެބަ ހިތާ މިހާރު މި ގޮތުން ސިޔާސީ ކުރަމުން ދާ މި ޤާނޫނުގައި ހިމެނިފައި ވާ ގޮތުން ދިރާސާކުރުމުގެ ވަގުތު މަދުކަމާ ގުޅިގެން ބޭނުންވާ މައުލޫމާތު. އެއީ މި ދާއިރާތަކަށް ހާއްސަ ކުރެވިފައި ވާ ދައުރު. ބަޖެޓާއި ކޮމިޓީގައި މަސައްކަތް ކުރަމުން ދާ ތަރުތީބުގެ ހަމައެކަނި ދާއިރާ ހުށަހެޅުމުގެ ބާރު ބޭނުން. ފާހަގަ ކުރަން ބޭނުން ފަހުން މިކަން ކޮށްދޭން ޖެހޭ. އެއީ ކުރިން ކޮމިޓީން ދިރާސާކޮށް ބިލު ބަދަލު ކުރަނީ. 2 މިހާރު ފާސްކުރަން ތިބި މީހުން. ދެން އަޅުގަނޑުމެންގެ ޙައްޤު ގާނޫނީ، އަޅުގަނޑުމެންގެ ޙައްޤު ޤާނޫނީ ހައިސިއްޔަތުން ދާއިރާގައި ފަސް އަޅުގަނޑުމެން އެބަ މިހާރު ސަރަހައްދު އެއްގޮތް އެބަ. އަޅުގަނޑުމެން މި ބިލު މާތްالله ގެންދަ ހުށަހެޅި ކޮމިޓީގެ އަޑު މިގޮ ބައްދަލުކުރަން ދެކިލާނެ. މި ޤާނޫނުގައި އަޅުގަނޑު މަސައްކަތް ކުރަން ލާޒިމުކޮށްފައި ވާ ހަމަޔަކަށް ކުރަމުން. ދެން ޖާގަ ނުވާން ބަދަލުކޮށް މަޖިލީހުގެ ގާނޫނު އަޅުގަނޑު ހުއްޓަކީ އެއް މަޖިލީހުގެ ކުރަންކަން އަންނާނެ. ހަމަ ކަންތައް މި ފާހަގަކުރަން. އަޅުގަނޑުމެން ކުރިން ޤާނޫނީ އިސްލާމީ ސިޔާސީ ނުފޫޒު ފާހަގަ ކުރަން މިހިސާބު އެހެން ކަންތައް ކުރުމުގެ ފުރުސަތު އަންނަނީ ހުކުމު އަދި މަޖިލީހުގެ ސަރަހައްދު އެކަން ގޮތް އޮވެދާނެ. އެކަން މިހާރު ކުރަމުން ދަނީ މި ގެންދަނީ. މިއަދު ކުރާނެ ވަގުތު ބަދަލުކުރުމުގެ ތެރޭގައި މިއަދު ފުރުސަތު މިދިޔަ އެހެން

ކަންތައްތަކެއް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން މިކަން ކުރަންޖެހޭނީ އަޅުގަނޑުމެން ޤަބޫލުކޮށްދެނެއް ނުވާނެ މިހާ ހުރި
ހުރިހާ ކަރުދާސްތަކީ އެއީ މާދަމާ މިއީ އެހެން ބަހަކަށް ނުފެންނާނެ އެއްޗެއް ކަމަކަށް. އެއީ އޮޅުން އެއްކޮށް
ނޫން. އެހެންވީމާ، އެހާ ބައިވަރު ކަރުދާސްތަކާއި މަޢުލޫމާތުތަކާ މިވަރުން ގެނެސް އާދަކާދަ ތިބި ކިޔަވައިގެން
ތިބި ހަރުދަނާ ޢަދަދުގެ މީހުން ތިއްބާ އާދަރު އަދި އެތައް ދަރަޖައަކުން ތަޢުލީމާއި ބޭނުން ގެނެސް ބޮޑު ގޮތުން
ބޭނުމެއް ވެސް މިންގަނޑެއް އޮތުމުގެ ޒިންމާ ހުރި މިންގަނޑަކަށް ބަލާއިރުގައި އެ މިންގަނޑު ދަށް އޮތް މިހާ
ތަފާތު އެއީ ބޭރު ތަފާތު ހުރި މިހާރު ގޮސްވެއްޖޭ ކަމަށް ފަށާ މިގޮތް ނިކަންނާނެ މަސައްކަތް އަޅުގަނޑުމެން
ޒަވާބުދާރީ ގޮތުގައި ވެސް އެބަޖެހޭ. ދެން އޮތް.ޖ.ޖުން ހަމަ ހިތާމަ ވާހަކަ ކިޔަމުން ހަތަރު ކުރީގައި
ބަލައިލުން. ހަމަ ހިތާމަ ވާހަކަ ވިދާޅުވި ހަމަ ހުރިހާ ނަސްރަކާއި މިއަދު ޖީން. އެއްކަލް ފާހަގަ މިއަދު ސީދާކޮށްގައި
އޮތީ ރަނގަޅު ސީދާކޮށްގައި އޮތް ހިތާމަ ވާހަކަ ވިދާޅުވި ގޮތް ވެސް ކޮއްނުވާން ހިތާމަ އެ ހުރިހާއެއް އިތުރު
ނަމޫނާ ބަދަލުކުރެވިގައި އޮތްނުވޭ. އެހެންވީމާ، ހިނގާ މިންވަރުތަކަށް އަޅުގަނޑުމެން މިގޮތަކީގައި ސިފައާ ކަމު
ޖެހިސްޖެހޭނީ؟. ހިނގާ މިންވަރުތަކަށް؟ އަޅުގަނޑު ބޭނުމުން ނުވޭ މިގޮތް ޖ.އަރު.ޖީގެ މިހާރު ވެސް ފާހަގަ. އަދި
ޖ.އަރު.ޖީން ވެސް މިތަނުން ހުރިހާކަމެއް ހުރިހާކަމެއްގެ ވެސް ނުވާނެ. އޮޖ.ޖީން ވެސް މިތަނުން ހުރިހާކަމުން
ހުރިހާކަމެއް ނުވާނެ. އެއްކޮށްތަކުން ހުރިހާކަމުން ނުވާނެ. މި ދުވަހުގެ ޖެހޭ، ފާހަގަކޮށް ހިތާމަ
ދުވަސްވަރުގައި ސަލާ ހިތާމަ އަދި އެ އޮތް އެއްގޮތަކަށް މިތަ މިހާރު ހިތާމަގެ ބައިވަރުތަކުން މިއަދު ދާ
ގޮތަށް މިހާރު ކުރަންޖެހޭ. އެއްކޮށްތަކުން އޮޖ.ޖީ މިގޮތުގައި ވަރުގޮސްފައި ނުވާނެ. ޖ.އަރު.ޖީ މިގޮތުގައި
ވަރުގޮސްފައި ނުވާނެ. ޒަމާނީ ޖާގަ ވެސް ވަރުގޮސް ނުވާނެ. ޒަމާނީ ޖާގަ ނުވަތަ މިއަދު. އަނގޮޅު ނުވަނަ ނަމަ.
އަޅުގަނޑު ބޭނުމުގެ ނޫން އެއްކޮށް މިހާރު ގައިގައި ވެސް ބޭރު ބޭނުމެއް ނޫނީ ނުނިގެނެ.
އެހެންވީމާ، މިގޮތުގައި ވަރަށް ދުވަސްކޮޅު މިހާރު މި ވަނީ. މިގޮތަށް އެއްކޮށްތަކުން މިހާރު ކުރެވުނު ނުވާނެ.
ދެން ހިތާމައަށް ދީން ހުރިހާ ޒުވާނުންނަށް ދިޔައީ ވެސް ހަމަ ހުރިހާ ހަމަ އޮޖ.ޖީން ބައިވަރު ގޮތަށް.
އެހެންވީ، އަޅުގަނޑުމެން ވެސް ޖެހޭ އެބަ މަޖިލީހަށް ނިކުންނަން. ސިޔާސީކަމެއް ބަލާއި ސިޔާސީ ވެސް ކުރެވުނު
ނުވާނެ އެ ގޮތަކަށް. މިހާ ހުރި ކަރުދާސް އެކަން ބޭނުންވާން ސިޔާސީ ކުރެވޭ އޮތުމުގައި ބަލާ. އެހެން ހުރިހާ
އެއްގޮތް. އެ ހުރިހާ އެއްގޮތުގައި ބޭނުންތަކަށް. އަޅުގަނޑު ފާހަގަ ޖަވާބުދާރީވާން ޖެހޭ. އަޅުގަނޑު މިއަދު
ފަސޭހަކަމަކަށް ހުރިހާ މި ކަރުދާސް ކުރިއަށް ގެންދަނީ މި ބައި ކުރެވުނު ޖެހިއްޖެ އަޅުގަނޑު ވަރަށް ދަތިވާ
ކަރުބޯވެން. އަޅުގަނޑު މި ފާހަގަކުރާށެވެ. ނުރައްކާތެރި ނުވާނެނަމަ. މިކަން ކުރަންޖެހޭ އިންސާފުން.
އަޅުގަނޑުމެން ކުރެވުން މިގޮތު ހިތާމަ އަޅުގަނޑުމެން ހެޔޮގޮތުގައި ނުވާނެ އިސްލާމް. އެހެންވީމާ، މިތަނުން ފާހަގައާއި
ދަރިން ސަލާމް ފުރިހަމަ ވާ މިހުން އެ މިހުން ހުރިހާކަމެއް މި ތަނުގައި އަޅުގަނޑު ވަރު މިހާރުގެ ނަމަ ވެސް
ދަރުސްތަކަށް ނުފެން. އިބްރާހީމް އުމަރު މަނިކުއާ، މަޖީދު މުޙައްމަދު ވަޙީދުއް އަދި އެހެން މީހުން. އަޅުގަނޑު ބަލަން

ބޭނުންވާ އެއްޗެއް ލިބޭނެ ނޫން. އަޅުގަނޑު ބަލަން ބޭނުން ވަނީ ސަރުކާރުން. ކުރީ މިނިވަންކޮމިޝަނުތަކާ އާންމުގެ ސަރުކާރު ފުރިހަމަ ވަނީ. އަޅުގަނޑު ވަރަށް ބޮޑުކަމަށް ކަމެއް ވީމަ. މި ހުރިހާ މައްސަލަތައް މިވަގުތު ގެނެސް ބަހައްޓާފައި ވީމާ، މިހާރު ތިބި މީހުން ބާކީކޮށްފައި ވަކި ކުރުމުގެ ޖެހިގެން މީހުން އެއްޗެއް ނެތް. އެކަމަކު އެއްބަސްވާކަށް ވެސް ހަދައިގެންނެއް ނުވާނެ. އެ ގޮތަށް މި ކޮމިޝަން މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންގޮސްގެންނެއް ނުވާނެ. އަސްލުކޮށް އަދިން އަނބުރާ ފުރާ ކޮމިޝަނުގެ އޮފީސް ވަކިވަކިން މިއޮތް ބޭޒާރުކަމަކީ އެ މީހުންގެ ތަފާތު ފެންވަރާއި އެ މީހުންގެ ހުރިހާ ވަސީލަތްތައް ދޭންޖެހޭ ދޭން އެ ހުރިހާ އެއްޗެހި ތަފާސީލުކޮށް ފުރުޞަތު އޮތީ ލިބޭން. އެކަމަކު، މިހާރު މި އޮތް ގޮތަށް މިކަން ކުރާކަށް ފާހަގަކޮށް ނުވާނެ މި ބާވަތަށް އެއް. ނުކުރަނީ ކުރާކަށް ހަމަ ހައްދަވައިގެން މި ބުނަން މިގޮތަށް ކުރާކަށް ނުކުރެވޭނެ. އެހެންވެއްޖެ ކަމަށް ވަނީ އަޅުގަނޑު ފާހަގަ ނިޔާވާ މިސާލުގައި ބުނަނީ މިކަން ކުރި މި ގޮތަށް. އެއީ ކިބައިން ފުރަތަމަ އިއްވާވަޑައިގަތުމަށް ސަރުކާރުގެ ވެރިކަމުގެ އަގު ނަގާ އެއްޗެހި. ހަމަ މި ބާރުގެން ބައްލަވާލެވޭ ވަކި މީހުން ނުވެ. އެ ހުރިހާ އެއްޗެހި ބައްލަވާލެވުނު ސަޤާފީ ކަމެއް ވެސް ކަމަކު ޤާނޫނީ އަސާސީގެ ކޮމިޝަން އިދާރީ ކަމެއް ނުބެލިނު. ކުރީ ދުށިން ވަރަށް ކުރާކަށް މި ނަހަދަން ކުރިޔަކު މިކަން ބޭނުމީ. ކުރީގެ ސަރުކާރު ނަގައިގެން ޒުވާނުން. މިއީ މިވަރަށް ކުރަން ވަކި ސަރުކާރު ރައްޔިތުން ދިޔައީ ކުރިޔަކު އެ ކޮމިޝަނުގެ ކުރީން ހުރިހާ ކޮމިޝަނުތަކެއް ބަލަހައްޓަން. ކުރިއަށް ކުރީ މި ސަރުކާރު ކުރީގެ ވެރިކަމާ ސަރުކާރާ ޖެހިގެން. ނުރައްކާތެރި ހިތްވަރުލިބިގެން މިކަން ބައިވެރިވާ ވަރަށް އެކަމަކު ހަމަ ބޮޑު މުހިއްމު އެކަމަކު. އެ ފުރުޞަތު ކުރިޔަކު މިކަން ވާކަށް ނުކުރެވޭނެ. ކުރީގެ ސަރުކާރު ވަރަށް ކުރަން ހުރި ސަރުކާރު ޤާނޫނީ ވާހަކަ ބުނެވޭ. މިގޮތުން މިނިވަން ކަމެއް ނުވާނެ ކަމަށް. ވަރަށް އަވަހަށް ފައިސާ ހޯދަން ދަތިވާ ގޮތް ސަރުކާރުގެ ކަމެއްގެ މަޤާމުތަކަށް ކޮމިޝަނު. މި ކޮމިޝަނުގެ ބަޖެޓް ވަކިން މި ސަރުކާރު ރައްޔިތުންގެ ޙައްޤު ގޮތުގައި. ޝުކުރިއްޔާ، ރައީސް.

މާފަންނު ހުޅަނގު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ރިޔާޒް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިދާރީ ނުކުތާއެއް ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވޭ. މުޤައްރިރު އަޅުގަނޑުމެން ސާފުކޮށްދެއްވާފާނަންތޯ މި ސަބަބު ކޮމިޓީގެ ރިޕޯޓް ނިންމި ފަހުން މިއަދު އެޖެންޑާކޮށްފައި ގެނައީތޯ؟

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ނިންމިފަހުން ސަބަބު ކޮމިޓީގެ ރިޕޯޓް އެޖެންޑާކޮށްފައި އައިސްފަ އެއް ނޫންނޫން. ސާފުކޮށް ނިންމި ފަހަކުންނެއް ނޫންނޫން. އެކަމަކު، އެ ނިންމި ފްރޮސެސްގެ ތެރޭގައި ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް ބަދަލެއް އައި. އެހެންނަމަވެސް އެއީ ނިންމަމުން ދިޔަ ފްރޮސެސް. ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑު ހަމްޒާ އަށް ފުރުޞަތު ދޭނަން ކޮމިޓީން ނިންމި ކޮމިޓީން ވަރަކަން މިކަން ހިނގާ ދިޔަ ގޮތް ސާފުކޮށްދެއްވުމަށް. އެ ދާއިރާގެކަން މިހެން ކަނޑައެޅިފައި ހުރި ގޮތާއި އެ މެރިބާސް ދިފައި ހުރި ގޮތާއި ދެން ބަސްއަޅާ އާމްދަނީ އާއި ގޮތަކަން. ދެން އެހެންވީމާ، އެ ނޫން ގޮތަކަށް އެ ދާއިރު ދެން އާދައި ޖަސްޓިފިކޭޝަންސްގެ މައުލޫމާތާއި އެޅޭނަކަން.

އިދާރީ މުޝީރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު. އާދެ، ކޮމިޓީގައި އެންމެ ފުރަތަމަ ބަލާފައި ވަނީ އެމް.ޑީ.ސީގެ ބަޖެޓު ކުރިމަތިލައްވާފައި ވާ ބަޖެޓުގެ ތަފްސީލް ރިޕޯޓްފައި ވަނީ ކޮންބަޖެޓުންނެއްތޯ އިނގޭތޯ. ދެން ރިޕޯޓްފައި ކުރުމުގައި ބަލާފައި މި ވަނީ އެ ބަޖެޓުން ހަރަދުކުރެވުނުއާފައި ހުރި މައުލޫމާތުތަކާއި ދެން އެ ބަޖެޓުން އެ ހަރަދުކުރެވުނުއާފައި ހުރި މައުލޫމާތުގެ ބަޔާން ލަފާ މައުލޫމާތު ބޭނުމަށް އެހެން އެކި ފަރާތްތަކުން ހޯދާފައިވާ ހުރި މައުލޫމާތު ބަލާފައި އެއްވެސް މައުލޫމާތެއް ފުރިހަމަވާ ބެލުމެއް އިނގޭތޯ. ދެން ބެލިބެލުމުގައި 5 ބަޖެޓެއް ވަނީ އެ ގޮތަށް ފުރިހަމަ ކަމަށް ފާހަގަކުރެވިފައި ކޮމިޓީ އަށް ވަނީ އިނގޭތޯ. ދެން އެ ބަޖެޓުގެ މައުލޫމާތު މި ވަނީ ޖުމްލަ 3 ގައި. ދެންހަމަ މިގެ ކޮޕީ އެއް ތި ހުރިހާ އިޢުލާނުކުރި މެންބަރުންނަށް ފޮނުވާ ވަނީ އަރިހުގައި. އޮޑިޓަރގައި މި ހިމެނޭ ޢަބްދުﷲ މުޙައްމަދު ޝަރީފުގައި، އައިޝަތު ހުސައިން މަނިކާއި ދެން އަޙްމަދު ހުސައިނާ އަލީ ވަޙީދު ހުސައިން މަނިކާއި ދެން އައިމިނަތު ނަޖީބާ އިނގޭތޯ. ދެން މި ބަޖެޓުގެ މައުލޫމާތަކަށް މި ވަނީ ޢަބްދުﷲ މުޙައްމަދު ޝަރީފު މި ވަނީ މަދަނީ ކޮޕީން ޙު◌ކުމްކޮށްފައި މި ވަނީ ސާބިތު ދަރަނީގެ ކުރެއްގައި 1 މަސްދުވަހަށް ގެ ބަންދުކުރަން އިނގޭތޯ. ދެން އެހެންނަމަވެސް މުޙައްމަދު ޝަރީފު އިޢުތިރާޒުގައި ސާއިކުރައްވާފައި މި ވަނީ އެ ބަޖެޓުގެ އެއްވެސް އެ ކަހަލަ މައުލޫމާތު އެއް ނެތް ކަމަށް. އެހެންވީމާ، ކޮމިޓީން ނިންމާލީ އެއީ އެ ބަޖެޓާ ބެހޭ މައުލޫމާތު ދެއްވާފައި ނުވާތީ ޖެހުނުކަމާއި ކުރަންޖެހޭ އިނގޭތޯ. ދެން އަމިއްލަ ހުސައިން މަނިކު މި ވަނީ ޖިނާޔަތު ކޮމިޓީ ހުކުމްކުރައްވާފައި މި ވަނީ އަދުލަތު ނިޒާމަށް ފެނުނުއްޔާ ހުރި ކޮންމެ ފަރާތަކުން ފެށިގެން އެއްގޮތަށް ކޮމިޓީގައި، ކުރަ ސާބިތުވުމަށް މި ވަނީ އިނގޭތޯ. ދެން އެހެންނަމަވެސް އައިޝަތު ހުސައިން މަނިކު ވެސް އިޢުތިރާޒުގައި ސާއިކުރައްވާފައި މި ވަނީ އެ

ބޭފުޅާ ވެސް އެއްވެސް ކަހަލަ ކުށެއް ސާބިތުވެފައި ނުވޭ ކަމަށް. އެހެންވީމާ، ހައިޝަމް ހުސައިން މަނިކު ވެސް ހަމަ ތެދު މަޢްލޫމާތު ދެއްވާފައި ނުވާތީ ކޮމިޝަން ނިންމާލީ ސަސްޕެންޑުކުރުމަށް އިނގޭތޯ. ދެން އަޙްމަދު ހަސަން މިއީ ޖީ.އޭގެ ކައުންސިލު މެންބަރެއް. ދެން ޖީ.އޭގެ ކައުންސިލު މެންބަރެއް އެއީ ސިޔާސީ މަގާމެއް އެހެންނޫންތޯ. ދެން އެހެންނަމަވެސް، އިދާރީގޮތުގައި ވާނީ އެކަހަލަ މަޤާމެއްގައި އުޅުއްވާ ބޭފުޅުން ބަހައްޓަންކުރެވިއްޖިއްޔާ އެ މަޤާމު ދޫކޮށްލައްވަން އިދާރީގޮތުގައި ސަސްޕެންޑްކުރައްވަން. އެކަން އެހެންވީމާ، އެ ބޭފުޅާ ނުވޭ ސަސްޕެންޑްކުރައްވާފަ އެއް އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، އެ ބޭފުޅާ ސަސްޕެންޑުކުރުމަށް ކޮމިޝަން ނިންމާލީ. ދެން އަލީ ވަހީދު ހަސަން މަނިކާ ޝަރީޢަތުގެ ކުރީގެ މަޢްލޫމާތު ސިއްރުކުރުމާއި ތަޙްޤީޤުގައި ދޮގުހެދުމުގެ ކުށުގައި ޖިނާއީ ކޯޓުން ކުށް ސާބިތުވެފައި ވާ ބޭފުޅެއް. އެހެންނަމަވެސް އަލީ ވަހީދު ހަސަން މަނިކު ވެސް އިދާރީގޮތުގައި ސަސްޕެންޑްކުރައްވާފައި މި ވަނީ އެ ބޭފުޅާގެ ވެސް އެކަހަލަ އެއްވެސް ކުށެއް ނުވޭ ކަމަށް. އެހެންވީމަ، ތެދު މަޢްލޫމާތު ދެއްވާފައި ނުވާތީވެ އަސްލުގާ އެ ބޭފުޅާ ވެސް ސަސްޕެންޑުކުރުމަށް މި ވަނީ. ދެން އަހަރެމެން ނަޒަރުގާ އެ ބޭފުޅާގެ ނަމް އެއްވެސް ކުށެއް ސާބިތުވެފަ އެއް. އެކަމަކު އެ ބޭފުޅާ އިދާރީގޮތުގައި ސަސްޕެންޑްކުރައްވާފައި މި ވަނީ އެ ބޭފުޅާއަކީ ވަކާލާތު ރިޔާސީ ޚިދުމަތް އަދި އަނިޔާވެރިކަމުގެ ކުށެއް ނޫނީ ވައްކަމުގެ ކުށެއް ސާބިތުވެފައި ވާ ޖަރީމާއެއް ކަމަށް ސަސްޕެންޑްކުރައްވާފައި މި ވަނީ. ދެން އަދި މިހާރު އެ ބޭފުޅާއަކީ އެމް.އެން.ބީ.ސީގެ ބޯޑު މެންބަރެއް. އެހެންނަމަވެސް، އެ މަޤާމު ދޫކުރައްވާފައެއް ނުވޭ އިދާރީގޮތުގައި ސަސްޕެންޑްކުރައްވާފަ އެއް. އެހެންވީމާ، އެ 5 ބޭފުޅުން އެ ގޮތަށް މަހުން މި ވަނީ ސަސްޕެންޑުކުރެވިފައި. ދެން އިތުރު 24 ބޭފުޅުން އިތުރަށް ދިރާސާކުރައްވަން ކޮމިޝަން ނިންމާލީ. ނިންމިނިންމުމުގައި ކޮމިޝަން ބެއްލެވި އުސޫލުތަކަކީ އެންމެ ފުރަތަމަ ތަޙްޤީޤުގެ ފުރުޞަތަކާ ބައްލަވާފައި އެ ހުރިހާ ތަފާސީލުތަކުގެ ބޭފުޅުން ވެސް ތަޙްޤީޤުކުރެވުން އިނގޭތޯ. ދެން އެ ގޮތަށް ތަޙްޤީޤުކުރެވިފައި ވާ ޖަދުވަލެއް ޖަދުވަލު 4 ގައި އެ ވަނީ އިނގޭތޯ. ދެން ބެއްލެވި ހުރިހާ ބޭފުޅުންނަށް ވެސް ދިފާޢުކުރެއްވުމުގެ ފުރުޞަތު ވާ ތުހުމަތުގެ މަޢުލޫމާތު. ދެން އެ ގޮތުން ހަމަ ހުރިހާ ތުހުމަތުތަކާއި ވެސް އެ ބޭފުޅުންގެ ހަމަ ނަން ތުހުމަތުގެ މަޢުލޫމާތު އަށް ބައްލަވާފައި މަޢުލޫމާތުދިނުމަށް. އެ ގަޑިން ތަޙްޤީޤުކުރެވިފައި ވާ ޖަދުވަލުގައި އެ ވަނީ ޖަދުވަލު 5 ގައި. ދެން ބައްލަވާފައި އެ ބޭފުޅުންނަށް ދިފާޢުކުރެއްވުމުގެ ފުރި ތަޖުރިބާއަކަށް އިނގޭތޯ. ފުރި ތަޖުރިބާ އަކީ ބައްލަވާފައި ވެސް ހަމަ އެ ގޮތަށް ހަމަ ތަޙްޤީޤުކުރައްވަން ނިންމާލީ. ދެން އެ މަޢުލޫމާތު އެ ވަނީ ޖަދުވަލު 6 ގައި. ދެން މިގޮތަށް ބަލާލާއިރު ހަމަ އެ ގަޑިން ނަންބަރު ނެގުމުގައި އިނގޭތޯ. މިސާލަކަށް ތަޙްޤީޤު ފޮނުވާ ފަދަ ކަންކަން ހަރަސްކޮށް ކުރިކުރުމުން. މިސާލަކަށް އެ ވަސީލަތް ވިޔަސް ބަދަލުކުރަސް ވިޔަސް ހަމަ އެ ހުށަހެޅުން ހުންނަނީ ލިޔުމުގައި އިނގޭތޯ އެއްވެސް އަންގައިގެން ހައްޤު އޮޅު ދަ ބޮޑު ނަމެއް ހުށަހަޅުއްވާފަ އެއް ނުނިކުމޭ އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، އެ މައްސަލަތައް މިދަނީ ނިންމާލެވި. ޝުކުރިއްޔާ އިނގޭތޯ.

ހުޅުމީދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިލްޔާސް ލަބީބު ވާހަކަދައްކަވަން:

ކޮމިޓީން ރިޕޯޓު ހުށަހެޅުއްވި ގޮތަށް އަބްދުލްޣަފޫރުގެ އިސްލާހާ އެކު ފާސްކުރުމަށް އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަން.

މާފަންނު ހުޅަނގު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ އަބްދުއްރަހީމް ވާހަކަދައްކަވަން:

ޝުކުރިއްޔާ އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ މީގެ ކުރިން ވެސް ހަމަ ދައްކަމުން ދިޔަ ވާހަކަ. ދެން ހުޅުމާލެއާ އެއްކޮށް މިކަން ނިންމަން ބޭނުން ވެއްޖެ ކަމަށް ވަންޏާ ނިންމަންވީ. ނިންމުމުގެ އަޅުގަނޑުމެން ބަލައިލާނަން ނިކަން ރަނގަޅަށް މި ތާނގައި. އެހެން ދަންނަވާލަންޖެހުނީ މި ލަފާ އުސޫލުތަކުގެ ކަނޑައެޅިގެން އެ އުސޫލުތަކަށް ތަބާވާ ތިބި، ނޫނީ އެ އުސޫލުތަކެއް ޤަބޫލުކުރާ ހާލަތުގައި ނަންބަރުތައް ހުރަހެއް އެ ނަންބަރާ ގުޅުން ބަހުސްކުރުމަށް އެ ނަންބަރެއް ކުރެހިފައިވާ އަދި ފައިދާތަކާ ވަކި ކަންކަމާކަން ދެވިގެން ނެގިޔަސް ނަންބަރާއި. ދެން އެ ނަންބަރާއި އަޅުން އަނބުރާ އެ ނޫނީ ފައިދާތަކާ ނޫނީ އެހެން އެއްކޮށް ދީ ކަމަށް ވަންޏާ އަޅުގަނޑުމެން ޒަމާނީ ނުކުރެވޭ އެ ގޮތަކަށް އެކަން ބަދަލުކުރެވިދާނެ ކަމަކަށް. ރިޕޯޓުގެ އަސާސީ ސިފަތަކުން ހެޔޮނުވާނެ ކޮންމެ ކަމެއްގައި އިޖުތިމާޢީ ވުޖޫދުގެ ކުރިން ދެކޭނީ ގޮތަށް ނޫނޭ. އަދި އިޖުތިމާޢީ ބުރަ ދޫކޮށް މި އިދާރާ ރާއްޖެއިން އެއްވެސް ކަމެއް ކުރާ އިދާރާތަކުގެ ތެރެއިން. އަދި ބައިނަލްއަޤުވާމީ ދާއިރާގެ ރަށްތަކުގެ ބަލާއިރު 3 ވަނަ ދުވަހުގެ ނަން ހަލާކުވި. ވީއިރު އިސްލާމީ އުމަރު ކަނޑު ނުލައި އިސްލާމީ އުމަތް ކަނޑުގެ 25 އަހަރުގެ ތަރުބިއްޔާ ކުރި ކަމަށް އެބަ އޮތް މިލަދި. އެހެންވެއްޖެއްޔާ، އެހެން ބަޔާންކުރަން ވެދު އެ ބައިވާ ތަރުބިއްޔާގެ ފިނޑިއިރުގައި އެ ބަޔާގެ ނަމުގެ ނުހަނު ގަނޑެއް. އެއަށްވުރެ ދަށް ބަޔާންތަކުގެ ނަން ނަގަންޖެހޭނީ. ދެން މިހާރު ތި ބަޔާން ތި ހުށަހެޅުއްވީ ނަމަކީ ރަނގަޅު ނަމަކަށްވެ ނޫނިއްޔާ ތި ބަޔާން ބޭނުންވާ ގޮތަށް. ތަރުބިއްޔާ ހުރި ކަމަށް ވަކިން އެ ބަޔާންގެ ނަން. ނޫނިއްޔާ ދެން އެހެން ކުރެވިދާނެ ނަން ނަގަނީވެ. މިއީ މިކަން ކުރަންޖެހޭ ރިޕޯޓުގެ އަސާސީ ބުރަދަށް. ނުދީ ހަމަ އެވަރަށް ކޮށްގެން މިކަން ކުރެވޭނެ ގަނޑެއް ބައިންވެ ފައިދާ ކަމަށް ވަންޏާ އަޅުގަނޑުމެން ހިފަހި މިއީ އަޅުގަނޑުމެން ކުރާ ފުރުޞަތު މަސްއޫލިއްޔަތުވެރިކަމެއް ހަމަ ޒިންމާ ސިޔާސަތެއް ޝަރުޢީ ކަމެއް މިއީ ހަމަ ބަދަލުތައް ގެންނަން މިއީ ހަމަޖެހިފައިވާ ގޮތަށް. ފައިދާ ބަދަލުކުރަން ވަރަށް ބައިވަރު ހަދައިގެން ހަމަ ތިމާއަށް. އަޅުގަނޑުމެން މި ކޮމިޓީ އަށް އަޅުގަނޑު މިހާރު ފެށީ ހަމަ އެއް. ޖ.ޑ.ޕީގެ މެމްބަރެއް މަސްލަހަތު އަޅުގަނޑުމެން ބަދަލުކުރަން ހަމައެކަނި އަޅުގަނޑުމެން ކުރަން ގަތް އެއީ. އެހެންވީ އަޅުގަނޑުމެންނާއި ނުހިނގާނެ މިފަދަ އޮވޭ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ނިންމާލަން ފަސް އެއީ. އަޅުގަނޑުމެން މިފަހުން ނުހިނގާނެ އެމް.ޑީ.ޕީގެ މެމްބަރުން ނުލިބުނު އެމް.ޑީ.ޕީއާ ކޮންސެންސަސްތަކަށް ރިޔާ ނުވާ ގޮތަކަށް އެއްވެސް ކަމެއް ނުހިނގާނެ މި ފާސް. ތަރުބިއްޔާ މުރާޖަޢާކޮށް ބޭރުގެ މި ކޮމިޓީން އިސްލާމިކް ޔުނިވަރސިޓީގެ ބަޔާން ފަހު އަޅުގަނޑުމެން ފަހެ މި ކޮމިޓީ އަށް ހަމަ އަޅުގަނޑުމެން މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ ތަރުތީބުން އަޅުގަނޑުމެން ވާޖިބުވެގެންދާ ގޮތަށް މިކަން ކުރެވޭނީ. އޭގެ މާނައަކީ އަޅުގަނޑު 3 ދުވަހު އެއިސްލާހު 3 ވަނަ ދުވަހު އަބަދުވެސް އަޅުގަނޑު ގޮތުގައި އަޅުގަނޑު މި ކޮމިޓީ އަށް އެކިއިސްލާހު ހުށަހަޅަނީ. އަޅުގަނޑުމެން ސަރަހައްދު އަސާސީގައި އަޅުގަނޑުގެ ފިކުރަކާއިގެ ގޮތުގައި

އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކޮށްގެން ހުންނަނީ އެމް.ޑީ.ޕީގެ މެންބަރަކު މި ކޮމިޓީއަށް ޖައްޔަރަންނުކުރުމު ވާތީވެ އެ އިންސާފުވެރިކަން ނުވާނޭތީވެ. އަދި އެއްވެސް ދުވަހަކު އަޅުގަނޑު ޝަރުޢުން އިސްތިޢުފާ މުޙައްމަދު ޝާހިދު މި ތާނގައި ތިބި ދިފާއި ވެސް. އެއީ އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރާ ގޮތް. އެކަމަކު އެއީ މިތާ ގަވާއިދުއްގައި ލިޔެވިގެން ގެންގުޅޭ އުސޫލެއް ނޫން. އަދި މި ބޭފުޅުން ވެސް ޤަބޫލުކުރައްވާނެ ކަންކަމުގެ މި ދިޔައީ ވާހަކަ. އަޅުގަނޑުމެން ނިންމިނަމަ ހަމަ ބޮޑު އެއްވެސް ކަމެއް ޝަރުޢުން މި ތާނގައި ނިންމާފައި އެއް. ހަމަ ފުރިހަމަ ގޮތުން ކުރިއަށްދާ ކުރިޔަކަށް ކަމަށް ވަންޏާ ނިންމަނީ. ދިފާޢުވާ އެއްވެސް ކަމަކީ އަޅުގަނޑުމެން ޝާހިދު މިއާ ނިންމާފައި އެއް އެ ގޮތަކަށް. އެހެންވީމާ، މިހާ ހިސާބުން މި ދަންނަވަނީ މިކަން ކުރުމުގެ ބަދަލު އަދުލު އަނބުރާ މިކަން ހަމަޖެހުނުގޮތް. އެ ގޮތަށް ނަން ކަމަށް ބަދަލުވެގެންނަން ބޭނުން ވެއްޖެ ކަމަށް ވަންޏާ. އެހެންނޫނިއްޔާ، މި މުޅި ޖަލްސާގައި ހުރި ހުރިހާ ނަމެއް އެއްކޮށް ކަންތަކުން. ކަންކަމުގެ އަހަރެމެން މާ މަޖިލީހުގެ ރޯލަށް އެހީ ނޫނޭ. މި 18 ނަމަވީ ހަމަ އެއްގޮތަކަށް ވެސް މި ކަމަށް ކުރިއަރާވާ ބައެއް ނޫނޭ އެއްވަރަށް ހިސާބު ނަން ނަސޭހަތް ނަން ޚިޔާލާ ހަރާދު އަނެއްކާ އަޅުގަނޑުމެން ފާހަގައި ރިޔާސަތުން ހުރިހާ ކަމެއް ކުރިއަށް ނޫނޭ. މިކަން ކުރާއިރު ވިހާވެސް ރަނގަޅަކަށް މިކަން ކުރެވޭނެ ގޮތްތަކެއް އަޅުގަނޑުމެން އަށްދުވަސް ބައްޔަށްކުރަންޖެހޭނީ. މިހާރު އަޅުގަނޑުމެންގެ ތެރޭގައި މިއަދު ފާހަގަކުރަން މިއާދޭ ރުހުމަށްޓަކައި ވަކިން މިއަކުރާ ކަމެއް. މިގޮތުން މި ކޮމިޓީގައި ހިނގިކަމެއް އިންގިރޭސި އެއް ވެސް ނޫން. މި ކޮމިޓީގެ ކަންތައްތައް ދި ގޮތެއް އެއްގަމުކުރެވޭ ނޫނީ. އަދި އާގެ މަޖިލީހުގެ ވެސް އެހީ ހުރި ކި ނޫން. ފާހަގަކުރި ކަމަށް އެހެން ވެސް އިންގިރޭސި ނޫން. ނޫނީ އެއަކަށް ރިޢާޔަތް ވެސް ކުރިޔާ އެއް ނޫން. ކުރައިޖެހިގެން ސޮއިކުރާ ކަމަށް ގޮތެއް ވެސް އިންގިރޭސި އެއް ނޫން. ހަމަ އައިގޮތަށް އަހަރެ ނަން ހުރަހަށް ނަމަވީ ތާއީދުކުރަން ގެންދިޔައީ ހިނގާލާފާ ވާނީ. ޖާގައެއް މިހާ ގޮތުގައި ކަމެއް ވެސް ފެށި ހުރިހާ މިހާރު ކުރިއަށްދާނީ. އަޅުގަނޑުމެން ވެސް ނޫނީ މި ބައްދަލުގެ ވަޒީރުންނާ އެއްބަހުގައި މި ތަނަށް ވަކިވާ ފަރާތެއް ކުރިއަށް ފެނޭ ކަނޑައަޅާ ކަމެއް ކުރިއަށް ދިޔައީ. އެކަން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވެސް ކުރިމަތިވުމަށް އަޅުގަނޑު ވެސް ސާބިތު ކޮށްދީފާނަން ދެންވެސް. އެހެންވީމާ، މި ގޮތަށް ކަނޑައެޅި ކަރަން މަޖިލީހުގައި ތަރުކީބު ނޫން މިނަހަލި އުސޫލުތައް ކަނޑައަޅާގޮތަށް ފަހު ކަންކަމުގައި އެކަމެއްގެ އުސޫލު ހިލާފަށް ކަނޑައެޅުނު ކަމުގެ ހުރަހެއް ގެންދަނީ. ބޭރުވެގެން ކަނޑައެޅުނު ކަމަށް ވަނީ ޤަބޫލުކުރާ ހުކުމްތަކާ އަޅުގަނޑުމެން ގޮތެއް ނުވެ އެ ގޮތުން ފާހަގަކުރާ ކަމެއް ގެއްލިފައި. ހަމަ އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ބޭފުޅުންނާ ވެސް އެއްގޮތްވާ މި ތަނުގައި. އަޅުގަނޑުމެން ވެސް ހަމަ މި ބޭފުޅުންނާ އެއްވަރަށް ވާހަކަ ވެސް ދެއްކުން. އަދި ނުލިބޭކަށް އެހެންކަހަލަ ވެސް ކުރާނެ. ހަމަޖެހި ބާރުގެ ރިޢާޔަތް ކުރާގޮތުގައި ބާރަށް ޖެހޭފަރާތެއް ދިޔަކަށް ނުދެއްކޭ. ގާއިމު ވެސް ދިޔަކަށް ހިނގައިދާން. ދިޔަކަށް ދިޔައިމަ ކަނޑާލައިގެން ވަންނަނީ. އެހެންކަމުން ހަމަ ބޭނު ސިފަތަކާ އެއް ބަހެއްގެ އަޅުގަނޑުމެން ދުވަސްކަރަން ދުވަސްފަހަރު. ބޭނުން ވާގޮތަކާ އަޅުގަނޑުމެން ދުވަސްތަކެއް މި ޢާޢި ނިންމާލައި. މި ތަނަކަށް ހުރިހާ ގޮތަކައި އެކަ ޢާދިކަމީ ނަޒާހާތް ނަން ހުރިހާ ގޮތުއިތުރު މިޢާޢި އެކަ ކަންތައްތަކުގައި އެކަ ގޮތް. މަދަނީ ކޮޅުން

ބުނުއްވާކޮށްލައި. އެ ފެންވަރުގެ މިއުސިކު ނަންބަރެއް މި ބަޔަކު ހުށަހަޅަނީ. އަދި ޓީމަކީ އައިސް. ދެން އެއަށްފަހުގައި އެ
ނުބައި. އެހެންވީމާ، އަދިން އަނެއްކާ އަނބުރާ އެހެން ކުއްޖެއްގެ ނަން ހުށަހެޅީ ޝަރީފު، ޚަރީނާއީ މި ވަނީ.
މަސައްކަތްކުރުމުގައި ބަލާލައި އޮތީ ކުރަހައިބިރާ އާ އެއްގޮތަކަށް ނޫން. އެ ކުރަހައިބިރާގެ ތުރާއިން ގާނޫ ނޫނޯ.
މިސާލަކަށް، ބޮޑެތި ކާސްޓިން ގާއިރާ އިން ތަޅުމުގާ ހަމަ ހުރި އެ ދީ ބޭނުންވާގެ ފެހި ނަން އެބަ އޮތް. މިސާލަކަށް
ދިޔާނާ ޖޯރިޔާ އަލްފާސީލް އާދަމް ޝަރީފް ފެހި އެބަ އިންނެވެ. އަޅުގަނޑަށް ހަމަ ރަނގަޅު ލިބޭ ދީ ދެކުނިން ކަން.
އެކަމަކު މި ތަންތަނުން ހަދު މިހުން ލާން އެބަޖެހޭ. ދަރުވަރުގެ މުހައްސަސާތައް ވަރުގަދަކުރަން އެބަޖެހޭ. ހަމަޔަ ވަނަ
ބާރު ހިއްސާކުރާކަށް އަނގަފާނުކުރަނިވި ބަޔަކު ކަމުގައި ހިމެނިފައިވާ ޓީމުގައި ވެސް ކޮމަކު ނޫނީ ސިޓީގެ ހައިރިސްކަން
ވެރިކަމުގައި ހުރިވާތަކަށް. އެމް.ޑީ.ޕީ އަކަށް ނޫނީ އެއްވެސް ކަމެއް ފެންޓާރަ ޓަމިގެން ދިރުވާލާވާތަށް މިޒާރާ ކާނުލަ
އެއް. އަޅުގަނޑު ބޭނުން ގޮތަކަށް އަޅުގަނޑު ވާހަކަދައްކާނީ. މިޒާއިރު އަޅުގަނޑު ހަމަ އެދުން މި ގޮތަށް މިކަން
ނުކުތް މި އިންސާފުވެރިކަމާ އެއްކޮށް މިކަން ކުރުމަށްބަހައި އަނބުރާ ކޮމިޓީއަށް ގެނެސް ކޮމިޓީގައި ވާހަކަދެއްކިގެން
މިކަން ކުރުމަށް. އަޅުގަނޑުމެން ސަރު ކޮބައިގައި ވެސް ބަޔަށް ފަހަރުފަހަރު ހުށަހެޅި ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު
ނަން ބަދަލުކުރެވެން ގެނައިކަން އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެނގޭފައި އޮތީ މިއަދު. އެހެންވީމާ، އެ ފެންވަރުގެ ކަންތައްތައް
ކުރެވިގެން ނުވާނެ. މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީ ބާއްވައިގެން ކޮމިޓީ ތަރުތީބުގައި ނަން ބަދަލުކުރަންޏާ ބަދަލުކުރާނީ. އާދޭ ފަރުން
އެކަން ކުރެވިގެން ނުވާނެ. ސަލާމަތްތެރިކަމުން ރިޔާސަތުން ބައިޕާސްކުރުމަށް ދަނޑިކޮޅުން އަނގަ ތަޅާ އަދިސް ނަން
ބަދަލުކުރެވިގެން ނުވާނެ މިއީ. މިހެން ކުރެވޭނެ ކަންބޮޑުވުމެއް ނޫން. ރިޔާސަތުން އެ ތަނަށް ފުރުސަތު ދެވިގެން ނުވާނެ
މިކަހަލަ ކަންކޮޅުފަދަ އެއް. މިއީ ފުރުސަތުދޭކަށް ބޭނުން ބަލައިގެން ކުރަންޖެހޭ ކަމެއް. އެހެންވީމާ، މިހެން ހަމަ
ކަންކާރޮފައި މި ބޭނުން އަޅުގަނޑުމެން މި ކުރަނީ އިންސާފުވެރި ހަމައިންނޭ. ދެން އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ނޭނގޭ
އިންސާފު ހަމައަކީ ކޮބައި ކަމެއް މި ހިސާބުން ފެނިގެން. އިންސާފުވެރި ހަމައަކީ އެ ދުވަހަކު އިދިކޮޅު މެންބަރެއް
އެމް.ޑީ.ޕީ އަށް އެނގޭ ކަމެއް ފެއްޓިއްޖާ ޖަހަނގޮ. އެމް.ޑީ.ޕީގެ މެޖޯރިޓީ އާއިލާ، މި ކޮމިޓީގައި އެމް.ޑީ.ޕީގެ މެޖޯރިޓީ
އާއިލާ މިއަދު އެމް.ޑީ.ޕީ ބޭނުން ގޮތަކަށް. އަޅުގަނޑުމެން ޝަރީޢަތް ދުވަހަކު ފެށޭ އެ ގޮތަށް ކަންކުރަ އެއް.
ކުރާކަން ޒާތުގެ ފެށޭ ނުކުރަން. މިގެ ކުރިއަކުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ނުކުރެވޭ. އަޅުގަނޑަކަށް ހެޔޮނޫ އަޅުގަނޑުމެން
ވާހަކަދައްކަން ތާއީދުގައި ބަޔާއް ބަހައް ބަހަރު ބޭއް ބޭފުޅުނަކަށް ހަމަ ހަޑަވީކުރަން އުސްކަމުވާން. އަދި މި އުޅެނީ
ކޮމިޓީގެ ކަންތައްތައް އަޅުގަނޑުމެން މިއާ ގެންދަނީ ޒާތީ މަޖުމު ފެށޭއްޖާ ބަޔާ ކަންތައްތައް ކަމަށް ބާއް.
ފައިޒާރުހާ ކަންތައްތައް. މިއީ ކޮން ސިޔާސަތަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ރިޔާ ފެށޭން ކުރެވޭނެ ވަރުގެ ކަމެއް. މިއީ
ކޮންފާސް ނުޖެހޭ ޢިބާރާތް ޑުމަރު މަނިކު އެއްޗަކާ، އާނ. އަޅުގަނޑު ނުފެށޭ ދަންނަން. ރަނގަޅަށް ވިއްސާ ސީ
ނައިބު ރައީސަށް ވަނީއެއް ދިޔަން މި އުޅޭ. މި ހިސާބުގައި ސިކަން މި އުޅޭ. ނޫނިއްޔާ ރައީސަށް ކޮންމެވެސް ކަހަލަ
ގޮތަ އެއް ކޮށްދެން. ކޮންމެވެސް އެކަހަލަ ކަމެއް. ފެހިސަރަހައްދު އަޅުގަނޑުމެން ރައްބޭ ދަންނަ މިހެންނެއް ނޫން މި

ތިބިޔޭ އެއް. އެކަމަކު އަތޮޅުވެރިޔާ ފަސް މިއަން ބަލަހައްޓާއިރު އެބަ އެނގޭ 25 އަހަރު ތަޖުރިބާ ހުރި މީހެއް. ދެން މީނަ މީހާ ނުކުތް ކާކުބާއޭ އެ ތާ އިންސާނުންނަށް ހަމަ. ހަމަ ގައިގައި ފަސް ނަމޫ އެ ތަޖުރިބާ އެއް. ދެން ހުރި މީހާ ގައިގައި ފަސް ނަމޫ އެ ތަޖުރިބާ އެއް. މި ޤަވާއިދުތަކުގެ އަތޮޅުވެރިޔާއާ ބަލަހައްޓާ. އަތޮޅުވެރިޔާއާ މީގެ ކުރިން ފަސް މީހާ ބަލަހައްޓާ ބަޔަކު ކުރަނީ ހަމަހަމަކުރުމަށް ހުރި ތިއްބަވައިގެން ފަސް. މިޔަ ކާމިޔާބު ހަމަ ގޮސްގޮސް ކާމިޔާބު ބަލަހައްޓަން ހުރި، ސަބަބު ކާމިޔާ އަދި ދިރުމުގެ ކުރިން. އޭގައި ފަސް އަތޮޅުވެރިޔާ ޤަވާއިދުގެ. އެހެންވީމާ، ރަށުގައި މިހެން ތިބެއަށް އެއް ހަމަ ތަކެތިތަކެއްޗަށް މިހެން ގައިގައި ގޮތް އެއީ ހަދާގޮތްތަކުގެ ބޮޑުމީހާ ނަމޫ. އަތޮޅުވެރިޔާ މިއަދު މިކަން ކުރެވުނު މާލެ ފަސް ހަމަ އަތޮޅާ އެ ބޮޑުވެރި ފަސް ހަމަ ނަގާ އެއްގައިގައިގެންފަސްޖެއްސާ އެއްގައި ފަސް ވިޔަފާރި. އަތޮޅު ކަމެއް ފަސް ކުރުވެން އެކަ އެއް. ހަމަ އިތުބާރު ނަމޫކަމުގެ ވާޝު ފަސް ނިޔަށް. ދެން އެއް ކަމެއްފަސް ކުރުވެން. ޖިސްމާނީކަމުގެ ގޮތުގެ އެއްޗެއް ބައިވަރު ކަންތައް ކުރުވެން. އެހެންވީމާ، އެގޮތުން ކަންތައް ނުކުރާ. ވިޔަފާރި ރަށުގެ ބަޔަކު ކުރިމަތިވެއްޖެ ބަލަހައްޓާ ހަމަހަމަ އުސޫލުތަކުން މިކަން ދެނެގަން ހިނގާ. އެ ނަމޫ ގޮތުގެ ކުރިން ކުރަން އެއްގައިގައިގެން ކުރިން ހަމަ ހިނގާ ނުކުރެވޭ ކުރީގެ. އެމް.ޑީ.ޕީ ކާރިސްޓު، ހަމަ ސަރުކާރު މިހެން މި ތަރަދު ފައިދާއަށް ތަރައްޤީ ނަމޫ އެކަން ކުރީގެ.

<u>ބިލްތޮދު ދެއިރާގެ ދެންބަދު އަދިމަދު ހަމަޖާ ފަހަކަތައިގައިގެން:</u>

ސުވާދީއާ މުޤާބިލު. މި ސަބަބު ކާމިޔާން ކުރީ މަސައްކަތް އަތޮޅުވެރިޔާ ސުވާދީގެންނެވެން. އެހެންނަމަވެސް، މިހާރު މި ކާމިޔާގެ ރިޕޯޓު އެ ވަނީ އިސްލާމީއް ހަރަކާތް ކުރެވިއްޖެ. ދެން މި އިސްލާމީ ހަރަކާތްތަކާ ގުޅޭ ވަރަށް ގިނަ ބޮޑުވެރިން އިސްލާމީ ހަރަކާތްތަކަށް ބޮޑުވެރިންނާއި އަދި އަތޮޅުވެރިން ޖަމާއަތް ވަރަށް ނާޖާއިޒު ގޮތެއްގައި ވަރަށް ދުރަށް ގޮސްކަން ފާޑުކިޔުމަށްދޭ ދާ ކަމީ އަތޮޅުވެރިޔާ ހިތާމަކުރާ ކަމެއް. އަތޮޅުވެރިޔާ ޒަބާނީކަން ސިޔާސީ ގޮތުން ތަޖުރިބާ ވިސްނުން ހުރުމަކީ އެކީ އަތޮޅުވެރިން ބޮޑުތިމާ ދެނެގަތް ކަމެއް ނޫން. އަތޮޅުވެރި ދެންނަވާލަން ބޭނުންވާނީ މި ސަބަބު ކާމިޔާން ގޮސްފައި ހުރި ނަމޫނާގެ ތިރީގައި، ދުނިޔޭގެ ހުރި ނަމޫނާގެ ތިރީގައި އަތޮޅުވެރިން ވަރަށް ޒަބާނު ބޮޑުވެން ފަސް އެބަހުރި. އެހެންނަމަވެސް، އަތޮޅުވެރިޔާ އެ ކާމިޔާގެ ބޮޑުވެރިން ނޫން. އެހެންނަމަވެސް، މިދިޔަތަނުގައި ގޮތަށް އަތޮޅުވެރިޔާ އެ އިސްލާމީ ހަރަކާތް. މިސާލަކަށް ބަލާއިރު، މި ޒަމާނުގެ ދިރުން ބަލާއިރުގައި ސަބަބު ކާމިޔާން އަތޮޅުވެރިޔާ ނުހަގެ ޤަވާއިދުތަކުގައި ގޮތެއް. އަތޮޅުވެރިޔާ ޤަވާގެ އެއް ނުކުރޫ. އެހެންނަމަވެސް، ކާމިޔާ ބޮޑުވެން އެކަން ޤަވާއިދުތަކުގެ ދެވަޑައިގެން ޑާކްޓަރުން، ރަނގަޅު. މިހާރު ކުރެވިދިޔަ ބަލި ދަރިއާ އިން އެއްފަސް ބޮޑުވެދާ ނަމޫ ކުރިމަތިލާފައިވާ އެއް ފަސް. އަދި އެކަން ޤަވާއިދުގައި ކަމެއް އަތޮޅުވެރިޔާކަން މި ރިޕޯޓުން. ދެން އަތޮޅުވެރިޔާ ޤަވާއިދުތަކުން ބޮޑުވެރިޔާ ޒަމާނީ ދަރިއާއަށް ވަކި ނަމޫ ބޮޑުވެދާ. އެހެންނަމަވެސް، ޒަމާނީ ދަރިއާ އަދި ވަކިން ސަބަބު ކާމިޔާން ބޮޑުވެދާ، ސަބަބު ކާމިޔާން ވަކި ދަރިއާ އެއް ހަމަޖެއްސުމަށް ބާޔާ އޭގެ ހުރިހާ، މިދިޔަތަނުގައި ބާޔާ

11 ބޭފުޅުންނަށް އެއީ ހަމަ ލިބުނު ދުރަ ކަލޭކާ އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ. ސިޔާސީ ޝަޚްސުންގައި އެ ބޭފުޅުންނަށް ފުރުޞަތު
ގެއްލިގެން ދިޔައީ ޤާނޫނީ ދާއިރާ ވަކި ދާއިރާއެއްގެ ގޮތުގައި ހަމަޖެއްސުމަށް. އަޅުގަނޑު ހިތުން އަދުލު ވެސް
ކޮންމެވެސް ވިސްނުންތަކެއް ވިސްނަވާފައި ކަންކަމުގެ ހުށަހެޅުމުގެ ހުށަހަޅުއްވާފައެވެ. އެ ހުށަހެޅުއްވުމާ ގުޅިގެން އެ
ނާއިބު ގޮތަކަށް ފާހަގަކުރެއްވުމަކީ އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި އެހާ ރަނގަޅު ކަމެއް ނޫން. އަޅުގަނޑުމެން މިގޭ ކުރިން
ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް ގިނައިން ޤަބޫލުކުރާ ކަންތައްތައް މި ކޮމިޓީން ކުރަމުން ގެންދިޔަ. ހާއްސަކޮށް
އާޖެބަރ ޖެންޑަރުގެ މަސްލަހަތު ވެސް ގެންދެވޭ ގޮތް. އަޅުގަނޑުމެން ކޮންމެހެން ޤަބޫލު ވިދާޅުވާ ނުވިދާޅުވާ ޖެންޑަރު
ބޭރުގައި އެކަމުގެ ހިނގަމުންދާން. އަދި މިދުނިޔޭގެ ޖެންޑަރުގައި ހުރި ހުރިހާ ނަތީޖާތަކުގައި ވެސް އާގައި ވެސް
އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރާ ހުރިހާ ސަރުކާރު ވެސް ވަކި ހުރި. އެކަންކަމަށްވެސް، މި މަސައްކަތް އަޅުގަނޑުމެން ކުރިއަށް ދާން
އެބަޖެހޭ. ދުން އަދުރު އެ ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ނަންބަރު، ދި ނަންބަރު ބޭނުން ގޮތުން ވެސް ދަންނަވާލަން ޖެހޭ މިއީ އަދި
އަޅުގަނޑުމެން ޕަބްލިކަށް ކޮމެންޓްސް ދިނުމަށް ފުރުޞަތު އޮތް ކަމެއް. އަދި އަޅުގަނޑަށް ހަމަ ތަފާތު
އަޅުގަނޑުމެން މި ކޮމިޓީން ވަކި ގޮތަކަށް ނިންމި ކަމުގައި ވިޔަސް ހިތްޕުޅު ހަމަޖެހިވަޑައިގެންނެވޭ ބޭފުޅުން ބައެއް
ބޭފުޅުންގެ ނަންބަރު ޕޮލިސީ އަށް ހުށަހަޅައިގެން ވެސް ކުރިއަށް ގެންދާން. އަޅުގަނޑުމެން މި ކޮމިޓީން، ސަބް
ކޮމިޓީން ނިންމައިގެން މި ކޮމިޓީން އެއްވެސް ބަދަލެއް ނުގެނެސް މިކަން ނިންމި ކަމުގައި ވިޔަސް ޕޮލިސީ އިން
މިއަށް ބަދަލުގެނައުން. އެއީ މިގޭ ރަޢްޔުތަކެއް އެއީ. އެހެންވީމާ، ކޮންމެހެން އަޅުގަނޑުމެން ވަކި ބޭފުޅަކަށް
ފާޑުކިޔުމެއް ވަކި ގޮތަކަށް އަޅުގަނޑު ބޭނުންވާހަކަ ގޮތަކަށް ނުނިމިގެން އެކަން ކުރެއްވި ބޭފުޅުންނަށް ފާޑު
ވިދާޅުވާން ކޮންމެވެސް ހުރަހެއްގެ ބޮޑުކަމެއް ކަމަކަށް އަޅުގަނޑު ދަންނަވާކަށް. ވީމާ އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން
މުޤައްރިރަށް އެންމެ ފުރުސަތު ބޭއްވުން، ބައްދަލުވުމުގައި އަޅުގަނޑު އިއްތިފާޤުވެވުނު ސަބްކޮން ސްޕީކަރު ވިދާޅުވެފައި
އޮތީ އެމް.ޑީ.ޕީގެ ފަރާތުން އަދުރު މިހާރު ކޮމިޓީގައި ހިމެނޭތީވާ ގޮތަށް މި މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންގޮސްދެއްވުން
އެދުން. އެހެންވީމާ، ސްޕީކަރު އެދިވަޑައިގެންނެވި ގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ ޕާޓީގެ ފަރާތުން މިއަދު ހަމަ މި ތިބީ
މިކަން ކުރިއަށް ގެންދަން ނިންމުމަށް ތައްޔާރަށް. ދުން މުހިއްމު ނިންމަވާފައި މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންދާނެ ގޮތެއް.
އަޅުގަނޑު އެދުން މިކަންތައް މިއަދު ނިންމަވައިދެއްވުމަށް.

ރިޕްލައި ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ރައީސް. އަޅުގަނޑަށް މި ރިޕޯޓު ނިމުމުގައި އޮބްޒަވޭޝަން އަދި މި ބޭފުޅުން ނަންބަރު ހުށަހެޅުއްވުމުން މި ދާ
ގޮތަށް އަޑުއަހާލާފައިވާ އަޅުގަނޑަށް ފާހަގަކުރެވޭ މިގޮތް ޝުޢޫރަކާ އަދި 9 ވަނައިގައި އޮތް ބޭފުޅާ އިޢްތިރާފު
އުމަރު މަނިކު މިއީ ތަޖުރިބާގެ ގޮތުން ބަލާއިރު 2 ވަނައިގައި އޮތް ބޭފުޅެއް. 26 އަހަރުގެ ތަޖުރިބާ، ދުން
ހުށަހެޅުއްވި ބޭފުޅާ އަލި އެއީ އަލީ ސިރާޖު. އޭނާގެ ތަޖުރިބާގެ ގޮތުން މި އިންނަނީ 7 އަހަރުގެ ތަޖުރިބާ.

އެހެންވީމާ، މިހެން ވަރަށް ބޮޑެތި ތަފާތުތަކެއް އެބަ ހުރި. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑަށް ފެނުނު ގޮތުން ވެއްޖެއްޔާ ތި ބާރުވުން މިގައި ދެރިޔާސް ދިމާލު ހުރި ބޮޑުތަކެއް ތަންކޮޅެއް ބޮޑަށް ދިރާސާކުރައްވާފައި، އެ ބާސިއްސަތަކުގެ ތެރެއިން ނަންބަރުތައް ކަނޑައަޅާގޮތުގެ މިއަދު ކަނޑައެޅުނީކަމެވެ. ދެން ސިޔާސީ އެއް ވިސާލަތު ދާއިރާ އިން ކުރިމަތިވާފައިވާ ވާ ބާރުތައް. އެހެންވީމާ، ތަފާތު ދާއިރާތަކެއް ވެސް މިގައި އެބަ ހުރޭ. އެހެންވީމާ، އެ ބާރުތަކުން ކުރެވޭ އަޅުގަނޑުމެން އެއަށް ޓަކާ، ބާއްވަން މަސައްކަތްކުރެވޭނެ ކުރިމަގެއް ވޭ. އެހެންވީމާ، ކޮމިޓީ ދާއިރާ ނިސްބަތްވާ އެއް ނިސްބަތްވާ ތިއްބަވާ ވަޒީރުން އަޅުގަނޑުމެންގެ ސަރުކާރު ކޮމިޓީގައި ނިސްބަތްވެފައި ވާނެ ކުރީގެ އެ އިސްލާހުތަކުގައި ފަރުދީން ޗީފް ދާއިރާގެ ބާރުފަދަ އެ ފުރަބަލު ދާށް. އެހެންވީމާ، އެ ކަމުގެ އެ ނިސްބަތްވާ ދަރުން ކަނޑައެޅުނު އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ އިއްބާސް ޝަރީފުގެ ނަން މި 18 ބާރުވުމުގެ ތެރޭގައި ހިމެނިފައި މި އޮތީ. އެހެންވީމާ، އެކަން ވެސް މަޖިލިސްގެ ސަމާލުކަމަށް ގެނެސްދެމުން. އަޅުގަނޑު ދެން ފުރަބަލު އަބްދުﷲ ހާދީން.

މަޖިލީހުގެ ފުރަބަލު އަބްދުﷲ ހާދީން އަބްދުލްޣައްފާރު ވަކަލާތުކުރައްވަން:

ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑަށް ހިތަށް އަރާ ސުވާލަކީ ދަންނަވާލި ގޮތަށް މިއަދު ބޮޑެތި ބަދަލުތަކެއް އަންނަ ކަމަށް ވަނީ، 1 ނަން، 2 ނަން ބަދަލުވެގެންދާއިރު އެއީ 1 ނަން، 2 ނަމެއް ނޫން. އެ ރިޕޯޓުކާ މިހެން ރިޕޯޓުކާ ސަރަޙައް އަޅުގަނޑުމެން ޖުޑީޝަލް ޖަސްޓިސްއަށް އޮތަ ކޮންޓްރޯލޭ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑަށް ފާހަގަކުރެވޭ ބޮޑުން ވެއްޖެއްޔާ މިއީ އެއް ނަން ދެ ނަން ބަދަލުވެގެން ނޫން. މެދު ތިބެގެން ބަދަލުވެގެން މި ދަނީ އިންސާފު، ކަމަ ޖަޖެއްސުމަކަށް ބާރު ކަމަކަށް ވަނީ. އެހެންވީމާ، އެ ބަދަލު އަންނަ ކަމަކަށް ވަނީ އަޅުގަނޑުމެން ކޯޓުން ފުރަތަމަވެސް މެންބަރުން ކަނޑައަޅާގޮތުގައި ކުޅަ ކޯޓުއަކަށް، ސަރަޙަ ކޯޓުއަކަށް އެންޓްރެންސް މި ކުރީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ޖަޑްޖުން ނުކުރަން އުސޫލަކަށް ވާނެ ކަމަކަށް މިއާ ތިބޭނެ އަޅުގަނޑުމެން ނަންތައް ބަދަލުކުރެވުނު. އެއީ އެ ރިސަރޗުއް އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ނުކުރެވޭނެ. އެއީ ބަލާއިރު އިންސާފުވަން ބާރު ކަމަކަށް ވަނީ 26 އަހަރުގެ ތަޖުރިބާ ހުރި މީހުން ނަގާފައި އެ ޖަޑްޖަކަށް މި ލެވޭ މިސާލަކަށް 7 އަހަރުގެ ތަޖުރިބާ ހުރި މީހުން. އޭގައި އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ޖަސްޓިސްކަށް އަދި މަޖިލީހަކަށް ވެސް އަސަރުއެޅޭނެ ނުކުރެވޭނެ. ދެން މަޖިލީހުގައި ޑްރާމާ އަދި އިސްތިފާ މިއަދަކު މިއަދު އަސާސީ ބޮޑުތަކެއް ނިންމުމެވެ. މި ކޯޓުން މި ކުރަނީ ވާހަ އިންސާފުވެރިކަމާ އެކީ ކަނޑައަޅައިދެވޭ ހުކުމް ބަލާއިރު ދިމާވާ މަސައްކަތް ދިނުމަށް ކުރާ މަސައްކަތެވެ. އެހެންވީމާ، އެ ނޫން ގޮތަކަށް މިކަން ކުރެވޭނެ އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރަން ނުކުރަން އަޅުގަނޑުމެން ކޯޓުން ކުރާ އިންސާފުވެރި މަސައްކަތަކީ ކަމަކަށް. އެގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެން ކަންތައް ކުރާ ކަމަކަށް ވަނީ ސަރަޙަ ކޯޓު އެއް ނަމޫނާ ސަރަޙަ ކޯޓުއަކަށް ޖުޑީޝަލް ވެސް ނުވޭ. ހަމަ ކޯޓުގައި ތިބޭނެ ހަމަ ޖަޖުގެ ސްޓެންޑަޑުގައި ވާޖިބު ނަގައިގެން މިކަން ކުރުވިދާނެ އިންސާފު. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑަށް ފާހަގަކުރެވޭ ހަމަ ކޯޓުއަކަށް ދަނޑުވަން

ކަމަށް މިކަހަލަ ބަދަލުތަކެއް އަންނަ ކަމަށް ވަންޏާ. އަނެއްކާ އެ ސަބް ކޮމިޓީއަކަށް މި ކޮމިޓީގެ ހުރިހާ މެންބަރުންނަށް ވަދެވަޑައިގެން ވާހަކަދެއްކެވުމުގެ ޖާގަ ވެސް އެބަ އޮވޭ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުގެ ޚިޔާލަކީ ކަމީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިހާރު މިއަންނަ ކަންތައް މިހާރު ވޭތުވަމުން އާ ނިންމުމަކީ ކުރަން ބޭނުމިއްޔާ ކުރެވިދާނެ ކަމެއް. އެކަމަކު އެއީ އުސޫލާ ޚިލާފަށް ކުރެވޭ ކަމެކޭ. އެއީ ވަރަށް ބޮޑަށް އުސޫލާ ޚިލާފަށް ކުރެވޭ ކަމެއް. އެއީ އެހެން ހުރިހާ ކޮމިޓީތަކެއް މިހިރީ ކަނޑައަޅާފައި. އިންތިޚާބުވުން އަވަސް މިއަންނަ ނަންބަރު ވެސް ކަނޑައަޅާފައި މި ހިނގީ ޤާނޫނީ ނިންމާފައި. އެ ނަންބަރާ ތޮއްޖެހުމަކައި ގޮތްތަކާއި ނިންމާފައި މި ހިނގީ ސަބް ކޮމިޓީގައި ސަބް ކޮމިޓީ ނަގައިގެން ހަމަ ކުޅައިޖެހިރާގަމަކު ކަށް ކަނޑައަޅާފައި ވާނޭ. އެހެންވީމާ، އެއާ ޚިލާފަށް މިކަން ދާން އުޅޭ ކަމަށް ވަންޏާ، އެއާ ޚިލާފަށް ދާ ވޯޓެއްގައި އަޅުގަނޑު ބައިވެރިނުވާނަން ވާހަކަ އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަނީ. ދެން އެމް.ޑީ.ޕީ ބާރުލުން ބޭނުންފުޅުއްޔާ އެމް.ޑީ.ޕީ ބާރުލުން އަމިއްލަފުޅަށް ވޯޓުލައްވައިގެން ނިންމެވިޔަސް އަޅުގަނޑު މީގައި އެއް ނުވާނަން.

މާފަންނު ހުޅަނގު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ އަބްދުއްރަޙީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ރައީސް. އަޅުގަނޑުމެން ކަމަކާ ގުޅޭ ޒުވާނާ އެ ކަމަކީ އެމް.ޑީ.ޕީ އަށް ހަޖަމުކުރެވޭތޯ ކަމަކަށް ނުވެއްޖެއްޔާ ދެން ވަރަށް ހެޔޮކޮށް ގޮތެއް ކަމަށް މި ބަލަނީ، މިކަން މި ވަނީ. ބަޔާނާ ވިޔަފާރި، ބިރުވެރި ޝަރީޢަތުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުﷲ ބަޔާނާ ވިސްނުމުގައި މި 18 މީހުންނަށް ޒިއްމާދާރުކަން ކުރުވާލާ ކަމުންނޭ. އަޅުގަނޑުމެން މި 18 މީހުންގެ ޙައްޤުގެ ދަށުން ނަޒަރުގަނޑަށް މި 9 މީހުން ނަގާފައި އަޅުގަނޑުމެން މި ޒާތުން ކަނޑައަޅާފައި ވާ ގޮތުގެ މަޖިލީހުގެ ފޯރުކޮށް އަދި ހުށަހަޅަމުން މި ޖަލްސާ. އެގޮތަށް މި 18 މީހުންގެ ތިބޭ ބަޔަކު މިކަން ނަގާ ފުރުސަތުގެ ޝަކުވާތަކާ ހަމައެކަނި ކޮމިޓީގެ ވޯޓް މި އަންނަނީ އެ 9 މީހުން ނަގާފައިވާ ކަމަށް ވަންޏާ. ދެން ވޯޓު އެ ދެވަނަ ވޯޓު އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީތަކުގެ މި ބާރުވެރިން ހަމަ ޤާނޫނީ ކޮމިޓީން ވޯޓު ހުށަހަޅާފައި. އަޅުގަނޑުމެން ވޯޓު ހުށަހަޅާފައި އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީން. އަޅުގަނޑުމެންގެ ވާހަކައަކީ، އަޅުގަނޑުމެންގެ ޒިންމާދާރު ބަޔަކު މި ކޮމިޓީގައި މި ވާހަކަ ދެއްކި މިކަން ނިންމި ވަކި ބައެއްގެ ޝަރުޢީ ބަޔާން އެބަ، ވަކި ބައެއް ބާރުލުންވެގެން ނޫނޭ މިގެ ކުރިއަކުން ނުކުމެ. ސަބް ކޮމިޓީގައި އެކަން ނިމިގެން އަޅުގަނޑުމެން މިއާ އަޅުގަނޑު ބާރުން މިހާރު ތަޢުލީމާ ވެސް ބަޔަކުން އެކަމާ ފުރުން ސަބް ކޮމިޓީއާ މަސައްކަތް ހަވާލުކުރެވުނު ފިކުރުގައި ހުރަހަ ފާސްކޮށް ގޮތް. އަޅުގަނޑަކީ ހަމަ ހަނދާންވަނީ ރިޔާސަތު ތަރުޙީބު ހުރަހެޅުމަކީ ސިޔާސީ ފާޅުގައި ކަނޑުގެ ފާޅުގައި ކުރުމަށް 1 މެންބަރު ސަބް ކޮމިޓީގައި ހިމެނިވަޑައިގެން އެ ކޮމިޓީ ނިންމާ ގޮތެއް މި ކޮމިޓީން އެޖެންޑާކުރާ ގޮތަށް. އެ ގޮތަށް ހުރަހެޅުމަވަޑައިގެން އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަނީ. އެހެންވީމާ، ރައްޔިތުން އިން އެކަން އަޅުގަނޑު ބާރުންވާ ސަފު ވެސް ކުރަން. އެކަން ސަފުކުރަން، ސަފުކުރުމަށް ކަމަށް ވަންޏާ ރަޖާން މި ބޮޑު ގޮތަށް އެކަން ބޭނުންނޫ. ބޭނުން ކޮމިޓީން މިކަން އެޖެންޑާކުރާ ގޮތަށް މިކަން ބޭނުންނޫ. އެޖެންޑާކުރުމުގައި ދަތި އެބައޮތް ބައިވަރު މަސައްކަތް އެބަ ހުރޭތޯ.

އެދޭތެރެ◌ިން ހެއް މާނައަކަށް އެބަލާ އެ ގެންނަން ބޭނުންވާ އިސްލާމްދާނާ އެއްކަމަށް ފެނެ އިޖްތިހާދުކުރުން. ދެން
އަޅުގަނޑުމެން މިޒަމާނުގެ އުސްތާޛުންގެ ގޮތުން ކިޔަނީ ފެނޭ ސަލަފު ކޮމިޓީން ނިންމާފައި ވާ ކަންތައްތައް މި ކޮމިޓީން
އިޖްތިހާދުކުރުމަށް މި އަސްލަކީ ގޮތެއް ސަލަފު ކޮމިޓީގެ ދިރާސާ ތަރުޖަމާ ކަމަށް ބަލާފައި. މިސާލަކަށް އެޖެންޑާ ޖެނެރަލްގެ
މައްސަލަގައި ވާހަކަދެއްކުމަށް ބައެއް ބޭނުންތެރިކަމަށް އެހީތެރިވެދޭނެ ސަލަފު ކޮމިޓީގެ ދިރާސާ ތަރުޖަމާކުރަން ބައްލަވާފައި
މިއޮތީ ހަމަ އެ ދިރާސާ އިޖްތިހާދުކުރި ފެނޭ. އަދި ނުވިޔަސް ފަޤީހުން ތަފްސީރުކުރެވޭ މަޝްވަރާކުރަން އަނެއްކާ
އަނބުރާ މަޝްވަރާގެ ތަޢުލީމަށް މި ކޮމިޓީ އަށް ސަމާލުކަމުގެ ގޮތުގައި އެ މައްސަލަ ތަފްސީރުކުރެވޭ ފެނޭ. ހަމަ އެ ދުވަހު
ފެނޭ އިޖްތިހާދުކުރި މައްސަލަ ހެއް ނޫން. މިހާރު މި ސޮއި މިކަން ތަރުގީކޮށް. އެހެންވީމާ، މި ވަކި ބައެއްގެ
ސުލްޠާނުން ދީނީ ބޮޑު ބާރުވެރިކަން ނުދައްކާ. ކަންކުރެވޭ ދުވަހުކަން ހަމަ ކަންކުރެވޭ ތިނަށް ދިފާޢުކުރުން.
ދެން މިއަދު މި ބާރުވެރި ތަނަށް ނުތަނަށް، އަޅުގަނޑުމެން ތަނަށް ތަނަ ކަމަކަ މި ބާރުވެރިކަން ވެރިކަމުގެ. އަޅުގަނޑު
ހަމަ ފަރުދުވެރިކަމަށް އަޅުގަނޑުގެ ވަރަށް ބައިވަރު ރިޔާސަތުން އެބަދުއްޖެ މިގެ ކޮންމެ ނަމަވާ ބާރު ގޮތުން.
ދެންނަމަވެސް، އަލްފާޟިލް އަލީ ސަލީމް، މ.ޝަރީފް. މިސާލު މި އުނދައްވަމުން ބެލުމަކު އެނގ އިސްލާމީ ޝަރީޢާ
އެއް ހައްދަވައިގެން އަދި ކިޔާނާ 7 އަހަރު ދުވަހުގެ ތަޢުލީމާ. އެކަމަކު އުމުރުން 40 އަހަރުވެއްޖެ. މިގެ ކިޔައިން އެ
ބާރުގާ ކޮންމެތަކެއްގެ މަސައްކަތްކުރައްވާ. 7 އަހަރު ދުވަހުގެ ތަޢުލީމާ އެ ބާރުގާގެ ގައިގާ ހުރި. އޭގެ މާނައަކީ އެ
ބާރުގާ ކިޔަވާދިނުމުގެވެސް، 33 އަހަރު ވީ ފުރުސަތު ވަޒީފާއަކަށް މި ދުވަހު. ދުވަސްއިރުގައި ފެނޭ މި ބާރުގާ
ވަޒީފާއަދާކުރައްވާ ތަނެއްގެ ގޮތުގައި މި އެންމެން އަލްމަރްޙޫމް ބައްދު ގޮތުގެ. އަލްމަރްޙޫމް ބައްދު ގޮތުގެ.
އެހެންވީމާ، މިހާރު ހުރި ބައިވަރު، މިއީ އެކަކުގެ ހެއް ބާރުގެއް. އެކަމަކު ދީނީ ތަޢުލީމުގެ މިންގަނޑުތަކެއް މި
ފެށީދާ ބޮޑުތަކު އެނގ އިސްލާމީ ޝަރީޢާ ހެއް ހައްދަވައިގެން ހުންނަވަމުން އުސްތާޛުގެ ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް
ފެނޭ ފާހަގަކުރަނީ. ވަރަށްބޮޑު އުސްތާޛުންގެ ގޮތުގައި އާއްމުގޮތެއްގައި ބޭނު ބައެއް ދީނީ ކިތާބުގައި. އެ
ބާރުގަނޑަށް ކިޔަނީ ފެނޭ އަލްއުސްތާޛު. އެ ގޮތުން ހަމަ އަށް ފެނޭ ބައެއް ވަހަދުވަހު ކިޔަނީ އަލްއުސްތާޛު
ހަމަ. ދެން އަޅުގަނޑުމެން ފަހަރެއްގައި އަލްފާޟިލް ކިޔާފައި ކޮންމެ ވައްތަރެއްގެ ޖީލެއް ހެއް ހަދައިގެން
ތިއްބެއް ކަމަށް. ދެން ހަމަ އެ ގޮތަށް އެ ބާރުގާ މި ކަލިފައި ފެށެން މި އަންނަނީ އިސްލާމީ ޝަރީޢާ މިކަން
އޮންނާތީވެ. ދެން އަޅުގަނޑުމެން އެބަ ފެނޭ އަލްފާޟިލް ނަމަސްކާރު ދުޢާކުރަން، 34. މަސްޖިދު އަލް ކަމާލް...
ދުވެއްހެ 8 އަހަރާއި 10 މަސްދުވަހުގެ ތަޢުލީމާގެ ފަހަކާ. ކިޔުނު ކާޚާތް، މިއީ ބޮޑު ކާސްޓިންގާ ކިޔައި ގެ
ދައިރާއެއް. ބޮޑު ކާސްޓިންގާ ކިޔައި ގެ ދައިރާއެއް އަޅުގަނޑުމެން އެބަ ދޭ ބަލަން. އެކަމަކު މި ބުނާ
އެއްޗެހި ފާސްކުރައި ތައުލީމީ ދައިރާ އެބައިގަ އެ ބާރުގާ އަށް 8 އަހަރާއި 10 މަސްގެ ތަޢުލީމާ އިންނާނީ އެ ބާރުގާ
މަސްޖިދު އަލް ކަމާލް ހެއް ވިދާ، އެ ބާރުގާ ޕްރިއޮރިޓީއިން ދިރާހަ މި އަޅުގެ. ޕްރިއޮރިޓީއިން ކޮންމެހެން މި އަޅު
ދައްކާނުއްޖެ. އެކަމަކު ދެން މި އިރުގައި އަލްފާޟިލާ މަރުޙޫމާ ޝިހާބު، މ.ފ ފިރިމަހު، 25 އަހަރުގެ ކުއްޖެއް. ހަމަ

ތަނުގެ ކުއްޖެއް. ބޮޑުވަރު އޯގާ އާބިލް ޗީޒެން އިން އިންގްލިޝް ޓޫރުގެއަށް. ވީމާ، އެ ބައްޔާ ނުދެވޭ. ޔާއްލާމް އެ
ބާރުގާ ނަޞޭހަތްދޭ ނަން ކަނޑައެޅުމާއި ބެހޭގޮތުން މި ގޮތަށް ނަހަދަންވީ. ދެން މި ފެންނަނީ އަޣުލަބިއްޔަތުން އެކްސްޕަރޓްގެ
އިބާރާތް ހަމަޖެ. މިއީ އަޣުލަބިއްޔާ މައްސަލަޖެހޭ ހިސާބު. އަޣުލަބިއްޔާ މައްސަލަ އިބާރާތް ހަމަޖެ މިޖެހޭ ހިސާބަކީ،
މިހާރު އަދާކުރާ ވަޒީފާ އަދާކުރާ ބޯޑު، މެމްބަރުން ނުހަމަހަމަވާ ބޯޑުގެ ކޮމްޕެނީ ކުރަހަނގަނޑު. ކޯބައިތޯ އެ ބާރުގާގެ
ހިއްސާދާރުން. ހިއްސާ ވާކަން މި އޮންނަނީ މިއޮ ފެންނަން. އެހެންވީމާ، މި ބޯޑުގެ ވަޒީފާގެ އިތުރުން އަދި
ނުވިޔަކަށް މިދާގެ ބޯޑުގައި ހިއްސާ އޮތުމަށް މެމްބަރުން މިދާ ކޮމްޕެނީގެ އެއް ހިއްސާ...(ވަގުތުބަދަލުކުރަންޖެހުން)
މެމްބަރުން މިދާ ކޮމްޕެނީގެ ހިއްސާދާރުންގެ ޖަލްސާގައި ވޯޓުން، މެމްބަރުން މިދާ ކޮމްޕެނީގެ ހިއްސާދާރުންގެ
ޖަލްސާގައި ހުރި މި ވޯޓުދެވޭގޮތުގައި ބައިނަލްއަޤްވާމީ އެބަ އޮތް ވަކި މާއްދާ އެއް ބޭނުންކުރާ ކުރިމަތިލައިގެން ނުވެވޭނެ. އެކަމަކު
ވޯޓު މި އޮތީ މިއީ މިކަން އަނގަބަހުން ކޮންމެ ގޮތަކަށް އިނގޭތޯ. ބޭނުން ކުރިމަތިލާފައިވާ ބޭނުމަކީ ފުލްބޮޑުންގެ ޖަލްސާގައި
ޝަރުޠު ހަމަހަމަ މިހާރުގެ ޖަލްސާގައި އެބަ ހިމެނޭ ހިއްސާދާރުން. އެހެންވީމާ، ހިއްސާދާރުން ޖަލްސާގައި މިކަން މި
އޮތީ. އަޣުލަބިއްޔާކަންނަމަ މިކަން ފެނިގަތީ މި އޮތީ މި ޖަލްސާ، އެހެންވީމާ، މިއީ އުސޫލެއް ނޫން. މިހާރު 25
އަހަރާއި 2 މަސް ދުވަހުގެ ތަޖުރިބާ ހުރި މީހަކާއި، 26 އަހަރުގެ ތަޖުރިބާ ހުރި މީހަކު ބޮޑުވާލާން ބަލާއިރު 26
އަހަރުގެ މީހާ، ނަގާ އިތުރުކުރަނީ. 25 އަހަރާއި 2 މަސް ދުވަސް ބަރާބަރު މަސައްކަތް އެއް ނުކުރެވޭ އިނގޭތޯ. އެ
ޖަލްސާ މި ނިންމެވީ. އެ ޖަލްސާ މި ޖަލްސާގައި ހިފެހެއްޓުނީ. އެއީ އެ ބާރުގާން ބައިވަރު ކޮމްޕެނީން ތަޖުރިބާގެ ތަޖުރިބާ އަކީ
ބާރުތައް. އިތުރު ތަޖުރިބާ ހުރިހާ ބާރުތަކުގެންދާ ނޫން މި އޮތީ މިކަން ކޯޗެއް އެއް. އަޣުލަބިއްޔަތުން އުސޫލުގެ
ޖަލްސާ އެބައިނެ ހަމަ އަސާސީގައި ވޯޓު މި ކުރަން މި އުނި ކަމުގެ ތަނަވަސްކަން ކުރިއަށް ބާރުން. މިކަން ތަނަވަސްކަން
ނުކުރެވޭ ކަމަށް ވަރަށް އަޣުލަބިއްޔަތުން ވޯޓު މި ބެހޭގޮތުން ހަމަ ބައިވަރު ކަންތައްތަކެއް ކުރެވޭ. އަޣުލަބިއްޔަތުން
ވޯޓު މި ބޭނުމަކީ ހަމަ ބައިވަރު ޖަލްސާގައި ކަންތައްތަކެއް ކުރެވިދާނެ. އަޣުލަބިއްޔަތުން ހަމަ ވަރަށްކަމުގެން ތަނަވަސްކަމަށް
އުނިކަމުގެ ކަން، ފުޓްބޯޅަ އުނިކަމުގެ ކަންތައްތަކެއް ކުރަންޖެ އަޣުލަބިއްޔަތަކަށް ވޯޓު މިކަން ނުކުރެވޭ. މިއީ ތަނަވަސް
އުސޫލުއް ނޫން މިއީ އެއް. އުސޫލުގެ ޖަލްސާ މިކަން ކުރާ ކަމަށް ވަރަށް ގޮތްތަކެއް ކުރިމަތިވާ ތަނަވަސް
ފަރަކާތްތެރިވެ ފަރާތައިން މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީ އިން ފުޅާކޮށްދިނުމަށް ވާ ޖަލްސާ ރިޔާސަތުގައި މި ރިޕޯޓު އެގޮތުން ކުރަން.
ނުވިސްނާ ގޮތުގައި އަދިން އަނބުރާ ސަބަބު ކޮމިޓީ އަރާ ގޮތްތަކެއް ކޮށްސޮޅުސެލާ ގޮތުގައި. ސަބަބު ކޮމިޓީ އަރާ
ހުރިހަމަގޮތްތަކެއް ސަބަބު ކޮމިޓީ އިން ފުޅާކޮށްގެން މިކަން ކުރިހަ ހުރިހާ ތަނަވަސްކަން. އެހެންވީމާ، ދެން ބައެއް ފަރާތް
ފަރާތް ކޮމިޓީތަކަށް އަރާ އާދަވު ބާރުގުންނަން ހުރިހާ އަޅައިގެ މިގެ ޖަޖްބާބާ މި ހުރިހާ ކަމެއް. އެއްކަލަ ވާން
ޖަލްސާ އާ ކުރުވަކަން ގެ ބިޔައް އެއްނިމަ ވޯޓު މި ކަންތައްތަކެއް ދިމާވާތީ. އެހެންވީމާ، މިހާރު ވޯޓު ވެގެން މި
އުޅޭ މިޖަލްސާ. ވާ ޖަލްސާ ބަޔާނާމަގައި އަޣުލަބިއްޔަތުން ވޯޓު ހަމަ މިއާ ވަރަކަށްއަށްކުރުން ދެނީ. އަޣުލަބިއްޔަތުންނަކަށް
އުނިކަމުގެ ނުކުރެވޭ. ކަމަށް ފެންނަނީ ވޯޓު ހަމަ މިއާ ވަރަކަށްއަށްކުރުނީ، އަޣުލަބިއްޔަތުން ދައްކަވަން

ދިރާސީ މީގެ ޗޮއިސްތަކުން މިހެން ނެގުމުގައި ގެންގުޅުން އުސޫލުތަކާ ޚިލާފުވޭ. މި އުސޫލުތައް މިގޮތަށް ބަލާފައި ދެން ޕައިލޮޓް މި އުސޫލުތަކާ ޚިލާފަށް މި ބަދަލުކުރަނީ. މިއީ އަދުގަނޑުގެ ސުވާލަކީ. މިސުވާލަށް އަދުގަނޑަށް ޖަވާބު ބޭނުންވޭ ހަމަޖެހުމަކީ ވެސް. އާދެ، އަދުގަނޑު ނަޝީދަށް ފުރުސަތު ދިނުމަށްފަހުގައި ފަހަރެއްގައި އަދުގަނޑަށް ފުރުސަތުދިނުން އެދޭތޯ އެ ވާހަކަ ދަންނަވާލަން.

ޝާވިޔަނި ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ނަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

މިއަދުގެ ކޮމިޓީ މި މަސައްކަތް ނިމެންދެން ކުރިއަށް ގެންދަން އަދުގަނޑު ހުށަހަޅަން.

ކުޑަހުވަދޫ އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުލްޣަފޫރު މޫސާ ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަދުގަނޑު މުޙައްމަދު ނަޝީދު ހުށަހެޅުއްވުމަށް އަދުގަނޑު ތާއީދުކުރަން.

(ވަގުތު ކޯރަމް ނެތުން)

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

މިހާރު ދެން ކޮމިޓީގެ ކޯރަމް ގެއްލިފައި ވާތީ، ދެން މިއަދުގެ މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީ އަދުގަނޑު މި ހިސާބުން ނިންމާލަން.